

DE GROTE DADEN

VAN DE POLITIEHOND

ALBERT

GEPENSIONNEERD HOOFD-AGENT WATER TE
AMSTERDAM VERTELT UIT ZIJN HERINNERINGEN

UITGAVE: DE COURANT-NIEUWS VAN DE DAG

ALBERT

De grote daden van de hond ALBERT

DERTIG jaar is een hele ruk in het menselijk leven. De archieven raadplegende, b.v. van een dagblad, staat men versted, hoe de wereld veranderde in zo'n tijd en hoe snel en grondig men vergat. Tot zeer grote gebeurtenissen toe, zelfs nationale rampen en oorlogen, komen in een flauwe schemer te liggen.

Wij dachten er aan, toen ons dezer dagen werden aangeboden de memoires van een hoofdstedelijk politiemann, waarin een goed deel van die oude tijd, naar voren wordt gebracht. Het leven is vol toevalligheden. Diezelfde morgen waren wij, door het Oosterpark gaande, een gans ongewone route voor ons, het grafmonument gepasseerd van de hoofdfiguur dezer memoires, de politiehond „Albert”, wiens daden de jaren na de eerste wereldoorlog vaak het gesprek van de dag zijn geweest. En nu kregen wij ze weer onder ogen, maar dan niet in de vorm van politie-rapporten, mededelingen in de pers en dergelijke, maar opgetekend door de baas zelf. Zijn eigenaar, dresseur en vriend. Wij lazen de levensroman van een hond, die naast grote speurzinn een haast menselijk overleg toonde, zodat men bij hem gaat twijfelen of het waar is, dat bij dieren slechts de instincten richting geven.

* * *

ZIJN meester, de gepensioneerde agent Water, schrijft ergens over hem:

„Vaak spreekt het toeval, als ik het zo mag noemen, want ik geloof eerder in een voorbeschikking. een grote en zelfs beslissende rol in het leven van een mens. Het was het toeval, dat mij in de geleerden der Amsterdamse politie bracht en het was een toeval, dat „Albert”, zo ging ik hem noemen, op een goede dag als een handjevol poetskatoen met veel leven er in bij de man bracht, die hem zou opleiden en door een juiste dressuur de grote talenten ontwikkelen, welke de puppy bezat”

De baas was toen 45, nu is hij 75. En over Albert, een doorgewone Belgische herder, een ruige Tervuerense, van onbekende afstamming overigens, wiens naam en faam nog voortleven in de politiedossiers en in een grafsteen, als de tot heden toe onovertroffen politiehond, spreekt hij zoals men over een intieme vriend spreekt, van wie men door een wreed noodlot werd gescheiden.....

En toch is hij een nuchter man, deze Water. Van huis uit een doorgewone Noordhollandse landarbeider en zoon van een landarbeider in een streek, waar men slechts oog en hart heeft voor de pure werkelijkheid. Zowel vandaag als 75 jaar geleden.

En nu zou het kunnen, dat hij de hond, met wie hij zoveel successen behaalde, thans in het glorieuze van een verleden ziet, maar zijn notities noteren van dertig jaar her. Ze zijn dus zo echt mogelijk. De grote daden van deze hond, zijn mysterieuze gaven, zijn innig geestelijk contact met de man, die hem opdrachten gaf, zijn hele doen en laten, tot zijn sterven toe, vormen waarlijk een roman, die de lezer tot de laatste seconde in spanning houdt.

* * *

WIJ gaan deze levensgeschiedenis van een hond in boekvorm publiceren. Uit zijn belevenissen blijkt, hoeveel geheime krachten er nog sluimeren in de dieren. Waar de meest geraffineerde wetenschappelijke methodes, de geslepenste hersenen faalden, brachten de natuurlijke gaven van een simpel dier, onder leiding van een eenvoudig, ongeletterd man, de oplossing. Men weet het, de middelen, waarmee de natuur haar schepselen uitrust, zijn oneindig gedifferentieerd. En nog dikwijls onbegrepen. Het oriënteringsvermogen van de postduif, de reis van het glasaaltje over duizenden mijlen, het instinct van de trekvogels, die in één ruk naar onbekende continenten aan de andere zijde van de aardbol gaan, het reukvermogen van bepaalde vlindersoorten en het onderscheidingsvermogen van de bijen, de werkverdeling in een mierennest en zelfs het fijne gevoel van een grove bullenbijter, die een kind en een goed mens ongemeoid laat..... Het zijn nog alle raadsele. Het hoge wetenschappelijke peil van vandaag ten spijt.

* * *

DEZE notities zullen ook enig begrip geven van Water's dressuurmethode. Wijkt deze af van de normale, die in alle boekjes staat, dan is zij blijkbaar beter, gezien de hoogte, die hij met „Albert” wist te bereiken. Zo niet, dan is „Albert” een speurhond geweest, gelijk tot nog toe geen andere. Zijn bescheiden baas zegt zelf: de hoofdzaak komt niet van de dresseur. Dat, waar het om gaat, komt van de hond.

Was „Albert” dus een wonderhond, zoals er wonderkinderen, rekenwonders, voetbalwonders enz. zijn? Het is mogelijk. Maar de wereld kent nooit meer dan één Einstein, één Fanny Blankers, één Mengelberg, één phenomeen. En zo zal er ook maar één Albert zijn geweest.

DE LEVENSGESCHIEDENIS VAN DE DRESSEUR

GEEN WOORD „SPEURERSLATIJN”

Gepensionneerd hoofdagent Water in zijn tuin bezig met het te boek stellen van zijn eigen en Albert's levensgeschiedenis.

MIJN ouderlijke woning stond een halfuur gaans van het Noordhollandse dorpje Wijdenes. Vader was landarbeider en moest zorgen voor een vrouw en vijf kinderen. Dat viel hem niet altijd gemakkelijk. Vijf en zeventig jaar geleden waren de lonen op het platteland erbarmelijk laag en men kende nog geen sociale voorzieningen. Mijn vader bracht wekelijks, d.w.z. zolang hij werk had, zes gulden thuis. Maar zodra de werkzaamheden op het land waren geëindigd, stond de verdienste stil. Dan ging hij stoelen matten of netten breien en moesten wij maar zien de winter door te komen.

Natuurlijk was bij een dergelijke stand van zaken iedere bijverdienste hartelijk welkom. De kinderen moesten dan ook al gauw meewerken. Leerplicht was er niet en zo ging ik al als negenjarige „naar de boer”. Daar werkte ik van 's morgens zeven tot 's avonds acht en had een weekloon van vijf en twintig stuiver.

* * *

In alle armoede hadden mijn ouders toch nog kans gezien zich langzamerhand tien kippen aan te schaffen. Wij verkochten de eieren aan de opkopers en als er een hen van de leg was, ging die dezelfde kant uit. Zo stond ik er een keer bij, dat vader aan het onderhandelen was met een kippenkoopman uit Wijdenes. Zij werden het echter niet eens over de prijs. En hoewel wij het geld best konden gebruiken, liet mijn vader de man gaan. In de nacht daarop ging ons hondje zo te keer, dat wij er wakker van werden. We konden echter door de duisternis niets onderscheiden. Maar toen vader 's ochtends in alle vroegte naar buiten ging om de kippen te voeren, bleken deze alle te zijn verdwenen. Hij riep ons ontsteld uit het bed. Want zelf moest hij naar de boer en hij

EN HIERBIJ DAN DE LEVENSRoman van de hond „Albert”, de beste politiehond, die er tot nog toe is geweest. Dr. Van Ledden Hulsebos, die veel met hem samenwerkte, roemde hem en noemt hem ergens een kynologisch wonder. Andere bevoegden spreken van mysterieuze gaven. Nog weer anderen, onder wie wetenschappelijk gevormde dier-psychologen van grote ervaring, vinden bij deze Albert een „summum van overleg bij een dier”. Gewone mensen zeiden: het praten mankeert hem. Politiehondendresseurs van erkende bekwaamheid stonden versted en zelfs zijn (bescheiden) leermeester is nu en dan sprakeloos.

Hoe dan ook, Alberts grote daden spreken voor zijn kunnen. De lezer van deze memoires zal dikwijls het hoofd schudden. Het lijkt zo ongelofelijk. En toch is er geen woord „speurderslatijn” bij. De officiële rapporten, waarvan deze roman is opgebouwd, berusten in de archieven der hoofdstedelijke politie. Zij echten al zijn daden, ook de onwaarschijnlijkste.

Wij beginnen met... de levensgeschiedenis van de dresseur. Een ongeletterde, die tot zijn negende jaar school ging en zichzelf toen door de wereld moest slaan. Hij verstond het en hij wist zelfs in een harde omgeving de mens te blijven, die hij blijkbaar van huis uit was, een dierenvriend, een, die met dieren wist om te gaan en hun vertrouwen erlangde, zodat hij alles van hen gedaan wist te krijgen. Wij laten hem nu zelf aan het woord, de gepensionneerde hoofdagent Water, een reus met de vuisten van een prijsbokser, het gelaat van een grimmige Dik Trom, het hart van een leeuw, en de gemoedelijkheid van een Noordhollandse landman boven het IJ, die zijn kleinkind toespreekt. Een nuchtere grootvader overigens. Geen flausies.

had dus geen tijd om verder te onderzoeken. Daarom moest ik, als oudste, er op uit. Nu had ik bij het hok een lapje stof gevonden en vloog daarmee het huis binnen.

„Moeder, kijk 's, een stukje uit een broekspijp van die kippenkoopman. Die had zo'n gestrepte broek aan.” Waar je als kind al niet op let. Toen zat er zeker al wat van een speurder in me.

„En nou ga ik met het hondje en het stukje goed naar die koopman om eens te kijken of hij onze kippen heeft.” Ik wist nl. waar de man woonde, maar in het dorp gekomen ging ik eerst naar de gemeenteveldwachter, aan wie ik alles vertelde. „Laat je vader of moeder maar komen,” meende hij. „Dat kan niet,” zei ik, „want vader is naar de boer en moeder kan niet van de kleine kinders vandaan.”

„En,” zei de veldwachter nog, „ik heb nog nooit gehoord, dat die koopman een dief is.”

Maar ik was, hoewel nog maar negen jaar, niet op mijn mondje gevallen en riep: „Dan ga ik naar de burgemeester.”

Op dat ogenblik kwam toevallig een Rijksveldwachter het erf op. Hij toonde belangstelling. „Waarvoor moet jij naar de burgemeester?” vroeg hij. Ik vertelde toen ook hem wat er gebeurd was en vergat niet er bij te zeggen, dat de gemeenteveldwachter geen lust had om mee te gaan.

„Nou,” zei toen die Rijksveldwachter tegen zijn collega, „als jij geen zin hebt, ga ik wel even. Je kan nooit weten.” Maar tegen mij zei hij: „Als je liegt krijg je een pak slaag, zoals je nog nooit hebt gehad.”

Ten slotte ging de gemeenteveldwachter toen ook maar mee. Ik was wat trots in dit gezelschap. Maar de jongens, die we passeerden, dachten er anders over, want ik hoorde ze roepen: „Kijk es, jongens, Jacob Water wordt opgebracht, die heb zeker gestolen.”

„Wacht maar, jongens,” dacht ik, „als je straks alles hebt gehoord, zal je wel anders praten.” De koopman heette alles liegen.

„Kippen kopen bij Water? Niks hoor, dat is me veel te ver. Daar kom ik nooit. Ik heb hier op het dorp klanten genoeg.”

De Rijksveldwachter keek mij eens aan, maar gaf de moed nog niet op. En zelf liep ik om het huis heen en zag daar een broek aan de drooglijn hangen. En aan een van de pijpen ontbrak het stukje, dat ik in de zak had. Toen wist ik genoeg, rende terug en stootte de Rijksveldwachter aan. Die van de gemeente was namelijk bij mij uit de gratie.

„Wat is er nou weer?” zei hij.

„Kom maar mee,” antwoordde ik. Toen we achter het huis waren, fluisterde ik: „Meneer, hier op de waslijn hangt net zo'n broek als de koopman aan had toen hij bij ons op het erf was. En de linkerpijp mist een stukje. Dat heeft ons hondje er vannacht vast uitgescheurd. Ik vond het bij onze ren en hier is het.”

Toen helderde het gelaat van de veldwachter op. „Geef maar eens hier,” zei die. Hij riep de koopman, wees hem op de broek aan de lijn en vroeg: „Is die broek van jou?”

„Ja zeker, en wat zou dat?”

„Hoe komt die zo nat?”

„Och, ik heb hem gisteren aan gehad met de regen en nu heeft mijn vrouw hem uitgewassen, omdat hij zo smerig aan de pijpen was.”

Nu had het daags tevoren niet geregend, alleen 's nachts. De veldwachter begon dus al iets te vermoeden.

„En hoe komt dit stukje uit de pijp?” vroeg hij verder.

„O, dat zal ik er gisteravond uitgescheurd hebben aan een spijker in het hek. Maar wat moet die jongen hier steeds bij? Schiet op jô!”

„Ja,” zei ik, „als jij de kippen teruggeeft, die je vannacht van ons gestolen hebt.” Hij wilde me toen een klap geven, maar de veldwachter greep hem en ik liep de schuur in en zag daar in een hok onze kippen zitten. „Hier zitten ze,” riep ik.

Maar nog bleef de koopman ontkennen.

„Het zijn onze eigen kippen,” zei ik. „Neem ze maar mee naar ons huis, dan zult u zien, dat ze vanzelf weer bij ons in het hok gaan. En als ik dan het voerbakje haal, komt die zwarte daar op mijn arm zitten, dat heb ik haar zelf geleerd.”

Dat ging aan. De koopman moest inspannen. Moeder stond voor de deur en zei, toen ze de kippen zag, dadelijk: „Dat zijn onze kippen.” Toen de mand werd geopend, gingen ze onmiddellijk naar haar hok; ik haalde een bakje met voer uit huis en de zwarte sprong op mijn arm en begon lustig te pikken. Tegen zoveel bewijzen hielp geen ontkennen meer. De koopman kreeg een proces-verbaal aan zijn broek. Mijn hondje en ik waren de helden van de dag en werden door moeder extra verwend. Hoe weinig vermoedden wij op dat ogenblik, dat mijn latere levensloop zich toen reeds aftekende.

* * *

TIEN jaar oud, kwam ik bij een tuinder. Maar dat werk beviel me niet. Niet, dat ik niet hard wilde werken. Daarvoor ben ik nooit te lui geweest. Maar het was voor mijn bedrijvige aard te eentonig, ik voelde mij te veel gebonden aan de plaats, waar men plant, poot of zaait. Mijn hart verlangde naar meer beweging en vooral naar omgang met dieren. Maar lieverkoekjes werden ook toen niet gebakken. Ik moest maken van mijn werk wat er van te maken was. En dat heb ik dan ook gedaan. Waar men voor sloop komt, daar moet men voor varen. Drie jaar heb ik het er volgehouden. Toen veranderde ik van koers en kwam bij een boer, die veel varkens hield, die ik moest ver-

zorgen. Nu menen veel mensen, dat een varken een lui, log en vooral dom dier is. Maar dat komt, omdat niemand zich zo met een varken bemoeit als b.v. met een hond of een paard. Wie zo'n dier echter uit een ander oogpunt bekijkt dan uit dat van het aantal kilo's spek en vlees, merkt al gauw, dat ook een varken niet van verstand is ontbloot. Bij de verzorging kwamen al spoedig mijn aard en hun aard boven.

Ik ging ze allerlei kunstjes leren en met veel liefde en geduld kreeg ik ze zover, dat ze me pootjes gaven, op bevel „dood” gingen liggen enz. Er was er zelfs één bij, die op commando „mooi” ging zitten.

Het dressereren van dieren moet niet met harde woorden en slaag geschieden, doch met zachtheid, geduld en vooral beloning.

De boer wist hier niets van. Maar op een morgen was ik zo in mijn dresseerwerk verdiept, dat hij er mij bij verraste. En toen was de boot aan. Hij gaf mij mijn loon en stuurde me de deur uit. De ontvangst thuis was niet best. Moeder begon te klagen, dat ik niet kon mee-eten als ik niets thuisbracht en 's avonds, toen vader thuiskwam, was het een herrie van belang. Maar nu wilde natuurlijk niet één boer in de omtrek mij meer hebben, want die houden niet van gedresseerde varkens.

„Jij groeit op voor gaig en rad,” zei m'n vader.”

* * *

TEN SLOTTE werd er besloten, dat ik maar naar grootvader in Schellinkhout zou gaan. Die kon best een hulpje gebruiken. Hij onderhield met een ezelwagen een vrachtrijdersdienst op Hoorn. Natuurlijk ging mijn belangstelling direct uit naar de ezel, een schijnbaar kwaadaardig dier. Hij beet en sloeg met de achterbenen, zodat er twee man nodig waren om hem in te spannen. Daarbij kreeg hij natuurlijk het nodige te horen en te voelen. Ik vond dat geen prettig gezicht en probeerde direct om het dier zover te krijgen, dat het zich door mij alleen liet inspannen. Gedachtig aan het spreekwoord, dat men vliegen vangt met honing en niet met azijn, begon ik met aan de winkeliers, onze klanten, klontjes suiker te vragen en die onderweg aan de ezel te geven.

De stakkerd had er nog nooit een gehad en moest er eerst aan wennen. En toen was hij er gek op. Hij begreep spoedig, dat het gaan met mij klontjes betekende. En ik was nog maar een week met hem bezig, toen hij al van vreugde begon te balken als ik 's ochtends naar de stal kwam. Wij werden het weldra eens en hij liet zich gewillig door mij inspannen.

Maar op een morgen hoorde ik hem niet. Hij lag dood op de vloer van de stal. Hoe hij gestorven is, weet ik niet. Men zegt, dat ezels honderd jaar kunnen worden, maar dat zij, wanneer ze het leven moe zijn, de kop stuk slaan op de voerkrib. Daarvoor leek mij hier echter geen reden. Want grauwtjes leven was een stuk rooskleuriger geworden. Intussen liet zijn heengaan een leegte bij mij achter. Het is in de omgang met dieren als met kinderen; hoe meer moeite men met hun opvoeding heeft gehad, hoe meer men van ze houdt.

Intussen had de opvoeding van grootvaders ezel mij een groot voordeel gebracht. Iets, waarvan ik veel later de vruchten plukte. De onderwijzer van het dorp was nl. een dierenvriend en had met belangstelling mijn omgang met het dier gadeslagen. Toen hij vernam, hoe weinig ik had kunnen schoolgaan, wist hij grootvader te bewegen, mij naar de avondschool te sturen. Daar leerde ik twee winters met grote lust en hij kreeg zo'n plezier in mij, dat hij mij in de zomer gratis les gaf.

NAAR DE GROTE STAD

TOEN Grauwte dood was, achte grootvader de tijd gekomen om zich uit de zaken terug te trekken. Dus moest ik weg. Ik vond spoedig een nieuwe betrekking als koetsier in een hotel. En mijn nieuwe baas had twee mooie keeshonden, een witte en een zwarte, waarmee ik gauw goede vrienden was. Paard en rijtuig werden ook verhuurd. Zo moest ik vaak de dokter rijden en dat was dikwijls bij nacht. En de buitenwegen waren niet verlicht, terwijl de kaarslantaarns van de brik net voldoende licht gaven om er niet af te sukkelen. Daarom leerde ik de witte kees steeds voor het paard uit te lopen. Hij was mij dan een baken in zee. Maar de honden waren samen grootgebracht, dus moest ik, om de andere niet jaloers te maken — daarvoor moet men altijd ook als dresseur oppassen — ook de zwarte meenemen.

Nu, die deed ook dienst. Hij lag op de bok aan mijn voeten en hield deze warm, beter dan een stoof. Bij lichte maan had ik echter de diensten van de witte niet nodig en dan zei ik: „Nee, jongens, blijven jullie beide maar thuis”. En zij taalden er dan niet naar om mee te gaan.

* * *

EENS kocht mijn patroon een nieuw paard. Het bleek een zeer lastig dier te zijn en het dulde zelfs niemand op stal. Maar ik wist de weg naar het hart van de merrie te vinden op dezelfde wijze als ik dat bij de ezel had gedaan, nl. via de maag en met suikerkloontjes. Die legde ik in haar voerbak. Toen ik merkte dat het paard dit verband begon te kennen, moest het nog de relatie van stem en persoon leren en begon ik al pratende bij de merrie op stal te gaan. Na enige tijd bleef zij niet alleen rustig staan, maar gaf zelfs tekenen van blijdschap. Het vertrouwen was geboren. Het is net als bij kinderen. Jan Ligthart heeft eens gezegd: Opvoeding is een zaak van liefde, geduld en toewijding. Men moet het kwade overwinnen door het goede.

Toen het paard mij zijn vertrouwen had geschonken, kon ik er mee doen wat ik wilde. Maar, er bleef één bezwaar: het wilde zich alleen door mij laten inspannen. Mijn baas kon het dier voor goed geld aan een fouragehandelaar uit de buurt verkopen en ik moest inspannen en voorrijden. De nieuwe koper reed er tevreden mee weg. Maar na een paar dagen kwam er een boze brief. Ik werd er heen gestuurd om het zaakje op te knappen. De nieuwe eigenaar ging geweldig te keer. Het paard deugde niet. Hij was bedrogen enz. enz.

Maar ik zei: „Het paard is best, maar u kunt niet met dieren omgaan”. Dat had ik beter niet kunnen zeggen, het was olie op het vuur. Intussen spande ik het paard in en vroeg de man zoveel zakken meel op de wagen te laden als hij gewoondijk deed. En daar gingen we. De nieuwe eigenaar begreep er weinig van. En hij stond nog meer versted dat het paard, toen hij onderweg de teugels van mij overnam, bleef stilstaan en niet verder wilde. Flippie — zo heette de merrie — heel eigenaardig — zal ge-

HET EERSTE WERKELIJKE LEED

HET EERSTE DEEL DER LEVENSGESCHIEDENIS van de gepensioneerde hoofdagent Water, eens eigenaar en dresseur van de beroemde hond Albert, was — hoe kon het ook anders — in een Dik Trom-stijl gehouden. Het liep over zijn jeugd ergens in Noord-Holland boven het IJ.

In nevengeand gedeelte is hij een jongeman en treedt na 12 ambachten (en 13 ongelukken) — hij moest zich er zelf door slaan — in dienst van de hoofdstedelijke politie.

Hij werkt daar met de eerste politiehonden, die er toen waren, begint nieuwe af te richten en krijgt het kleine hondje cadeau, dat later zal uitgroeien tot het phenomeen Albert, dat toen nog maar een dot poetskatoen met veel leven er in was.

Water overkomt in deze tijd ook zijn eerste werkelijke leed. Zijn zoontje sterft aan roodvonk. En dat verlies trekt niet alleen de vader zich buitengewoon aan, ook een zijner honden, die altijd om en bij het ventje was, heeft er veel weet van. Zo erg zelfs, dat hij onbruikbaar wordt voor de dagelijkse dienst en Water hem — zij het node — moet verkopen. Bij de nieuwe baas komt hij gauw over zijn verlies heen — per saldo is het maar een dier, hoewel later blijkt, dat een hond als Albert het leed van een scheiding als deze nooit te boven zal komen — en gaat weer op in zijn bedrijf, dat van politiehond.

dacht hebben: Dat is mijn ouwe baas niet. Daarom riep ik haar toe: „Wat is dat nou, ik ben er toch bij?” Onmiddellijk stak het dier de oren op, trok aan en liep door.

Ik ben nog vier dagen gebleven om het paard over te wennen. Nadien hebben wij geen klachten meer ontvangen, zodat het wel zal zijn gelukt. Maar zelf had ik nog lange tijd een gevoel van verlatenheid, als ik de stal binnenkwam en daar mijn trouwe makker niet zag.

* * *

OVER de volgende jaren wil ik niet veel zeggen. Ik heb wel twaalf ambachten gehad en ben zelfs nog zeevisser geweest. Ik zeilde een keer op mijn eentje — de visser lag doodziek op de bodem van de schuit — in vliegend stormweer de hele Zuiderzee over en viel de haven van Hoorn binnen, waar we een dubbeltje meer voor de bot konden maken. Ik ben ook metselaar geweest en omdat het beter betaald werd, boorder van Nortonputten. En daarna werd ik zowaar handelsreiziger. Een firma in veevoederartikelen vroeg nl. een reiziger, die goed bij de boeren was ingevoerd. Nu, dat was ik door mijn metselen en door de putten. En ik heb er best mee verdiend. Maar ik was te veel van huis en dan gaat het thuis niet goed. De opvoeding van de kinderen lijkt er onder.

Daarom besloot ik, mede omdat er toen buiten niet veel meer te verdienen was, mijn geluk in de grote stad te beproeven en op een Zaterdagmorgen toog ik naar Amsterdam. Maar toen waren er nog geen bureau's waar je binnen kunt gaan om je voor werk op te geven en een wildvreemde kon men toch ook niet aanklappen. Ik vroeg dan ook aan een agent van politie, die op de Dam stond en naar de mode van die dagen een lange baard droeg, of hij geen betrekking voor mij wist. „Wel ja”, zei hij, „de politie weet alles. Maar heb jij misschien zin om er ook bij te komen, boertje?” „Misschien,” antwoordde ik. „Waar is de gelegenheid?” „Wel”, zei hij, „ga maar naar het hoofdbureau. Er is kort geleden een oproep geweest en vandaag moeten de kandidaten zich melden. Je zegt maar, dat je er ook bij hoort en dat je een beetje laat bent, omdat de trein zo laat was.”

Nu, hij wees mij het hoofdbureau en daar kreeg ik een nummer en moest in een kamer wachten tot ik zou worden opgeroepen. Er was nogal liefhebberij. Ik had nr. 74. In de wachtkamer zaten mijn mede-sollicitanten, onder wie veel onderofficieren van de Landmacht en wachtmeesters van de Kon. Marechaussee, zodat mijn kansen niet al te best leken. Ten slotte werd ik opgeroepen en bij commissaris Hordijk toegelaten. Deze keek mij een tijd aan, wees toen naar de klok en vroeg: „Waar staat die op?” Ik zei: „Op de schoorsteenmantel.” Dat antwoord beviel hem blijkbaar, want hij deed mij nog een paar vragen en gaf mij een sommetje op, dat ik uit het hoofd moest uitrekenen. Nu dat kon ik: ik heb altijd goed uit het hoofd kunnen rekenen. Ook vroeg hij: „Waarom wil jij eigenlijk bij de politie?” „Meneer”, zei ik, „ik kom hier niet uit weelde. Ik zoek een betrekking, waarin ik op eerlijke wijze mijn brood kan verdienen.” Toen kon ik weggaan en moest zowaar met vier sollicitanten, die van de 74 waren overgebleven, een schriftelijk examen doen. En nu ziet men weer hoe alles in het leven is voorbeschikt en een goede daad goede gevolgen heeft, al merkt men dat niet direct.

WAT kwam het me nu te pas, dat de onderwijzer uit Schellinkhout mij iets had geleerd. Dit werd de beloning voor de goede behandeling van opa's ezel. Na het examen kon ik naar huis gaan en toen heb ik veertien lange dagen tussen hoop en vrees doorgebracht. Maar eindelijk, daar zag ik de postbode op onze deur toekomen. „Jij hoeft niet meer te werken”, zei hij. „Jij wordt agent van politie in Amsterdam.” Hij had de briefkaart al gelezen, die hij mij overhandigde.

Zes weken later had ik mijn mooie pakje aan en na elf maanden aan het bureau J. D. Meyerplein te hebben dienst gedaan, werd ik met twee collega's voor een eervolle en verantwoordelijke taak uitgekozen: de bewaking van de Cullinan, 's werelds grootste diamant, die bij de firma Asscher in de Tolstraat zou worden gekloofd en geslepen. Ik heb die steen zowel ruw als geslepen meermalen in handen gehad en dan werd het mij wonderlijk te moede als ik bedacht hoe zo'n kleine hoeveelheid dode stof zo'n grote waarde kon hebben.

Die bewakingsdienst heeft bijna een jaar geduurd en toen kwam er iets anders. Men was begonnen met zich toe te leggen op het africhten van politiehonden en natuurlijk had dit werk onmiddellijk mijn volle belangstelling. Ik kocht een jonge hond en sloot mij aan bij een dresseerclub, het latere „Zeeburg”. Ik ben er jaren lid van geweest. Maar mijn hond, een flinke grote Hollandse herder, had geen prettig karakter. Als hij 't in zijn kop had vertikte hij

het om te werken. Dat meende ik tenminste, maar later werd mij de ware reden duidelijk. Anton, zoals wij de hond genoemd hadden, bleek namelijk zeer gehecht aan mijn zootje. Zij waren samen opgegroeid en waar het kind was, kon men ook de hond vinden. Hij was er niet bij weg te krijgen en dat was de reden van zijn z.g. koppigheid, als ik hem aan het werk wilde zetten. Terwijl hij mij bij het africhten verscheidene malen heeft gebeten en flink raak ook, kon het kind geen kwaad bij hem doen.

Toch wist ik hem zover te krijgen, dat hij op 2-jarige leeftijd slaagde voor het diploma van de Kon. Politiehonden Vereniging.

* *

IN het maandblad van deze vereniging stond eens een advertentie van de kantonrechter in Friesland, dat hij een nest met vier Ter-ruense herders had en dat iedere politiemann, die er zich voor opgaf, er gratis een kon krijgen. Ik schreef en kreeg na twee weken bericht, dat mij een hondje was toegewezen. En ja, na een paar dagen vernam ik van het Weesperpoortstation, dat er een mandje voor mij was aangekomen met een jong hondje er in.

Mijn kleine jongen sprong van vreugde in het rond toen uit dat mandje een dotje poetskatoen rolde. Weinig kon ik toen vermoeden, dat hieruit mijn beroemde speurder Albert zou groeien.

Nu had ik dus twee honden en dat was een te veel, maar ik kon er haast niet toe komen Anton weg te doen, omdat hij zo gehecht was aan mijn zootje. En zo bleven beide honden, totdat er iets gebeurde, dat een schaduw op mijn leven wierp en de hond Anton geheel van streek bracht. Mijn kind kreeg roodvonk, moest in het Wilhelmínagasthuis worden opgenomen en stierf daar na drie dagen.

Van het ogenblik, dat de jongen het huis was uitgegaan, was er niets meer met de hond te beginnen. Hij liep voortdurend te zoeken en beet van zich af, als men hem probeerde aan te halen. Er was niets meer met hem te beginnen en toen hij examen moest doen voor politiehond eerste klasse — het leven ging door — bracht hij er niets van terecht. Toch hadden zijn prestaties zoveel indruk gemaakt op de toeschouwers, dat een van hen, een landgoedbezitter, mij een goed bod voor hem deed. Hij zou de jachtopziener moeten assisteren. Op een Zondag moest ik hem voorwerken, terwijl de jachtopziener fungeerde als stroper. Ik zei nog tegen zijn meester: „Laat hij een leren pak aantrekken, want Anton laat anders niet veel van hem heel”. „Welnee”, zei hij, „stropers dragen toch ook geen leren pakken”. Nu, de hond greep hem zo, dat de nieuwe eigenaar zeer tevreden was, maar zijn employé allesbehalve. Hij was zo bang voor de hond geworden, dat hij met het oog op zijn eigen driejarig zootje de hond 's avonds niet in de kamer wilde hebben. Ik ging echter mee naar binnen en hield Anton aan een ketting en niet zodra zag de hond het kind of hij begon te kwispelstaarten. Ik liet hem toen los tot ontsteltnis van de ouders, maar Anton ging naar het jochie toe, likte hem de handjes en gaf allerlei tekenen van vreugde, terwijl hij tevreden bij hem ging liggen. Toen heb ik die mensen de geschiedenis van mijn eigen kind verteld.

De hond is bij zijn nieuwe baas weer gauw normaal geworden en hij heeft hem nog menige dienst bewezen in het veld. Per saldo is een hond maar een dier, hoe verstandig misschien en komt hij over het leed van een onherroepelijke scheiding heen. Hoewel ik, als ik terugkerk aan het abrupte levende van mijn Albert, men bij hem toch schier menselijke gevoelens te moeten veronderstellen.

EERSTE POLITIE-KARWEI

HET was toentertijd een bijzonderheid, dat iemand als jong agent — ik had nauwelijks drie jaar dienst — werd ingedeeld bij het hoofdbureau. Waaraan ik dat te danken had, weet ik nóg niet. Dat komt er trouwens ook niet op aan. Ik deed daar dienst en bevond mij er op die gedenkwaardige ochtend, dat de gemeente Ouderkerk de assistentie inriep van de Amsterdamse politie in een zeer moeilijke zaak.

's Nachts tevoren hadden twee Rijksveldwachters een man weten te arresteren bij een opslagplaats van oud ijzer. Deze arrestant waren ze met een roeiboort gaan wegbrengen, maar door nog onbekende oorzaak was de boot omgeslagen en waren de politiemannen en vermoedelijk ook de arrestant verdronken. De inspecteur van dienst zat met het geval verlegen. Toen stelde ik hem de vraag, of hier niet iets te bereiken zou zijn met een speurhond. „Mischien wel,” zei hij, „maar Amsterdam is nu eenmaal geen politiehond rijk.” Ik deelde hem daarop mede, dat ik, als lid van de dressuurclub „Zeeburg”, zo'n hond zou kunnen meekrijgen. Mijn mededeling ging hogerop en ik mocht de hond halen. Nu was dit er een, die ik zelf had helpen africhten, hij kende mij dus en wilde voor mij werken. Want het is alles waard, wanneer een speurhond de man die hem aan het werk zet, kent. Zo dat niet het geval is, valt er dikwijls weinig te bereiken.

Enfin, wij gingen naar de plaats van het drama en daar bleek, dat eventuele sporen wel zouden zijn uitgewist, zoveel mensen waren reeds met het geval bezig geweest. Men had door middel van netten de lijken der verdronkenen weten op te halen. Ook dat van de arrestant, geheel geheoid, werd boven water gebracht. Deze had vermoedelijk met assistentie van anderen getracht per schuit oud ijzer te stelen van een eilandje, dat door een Amsterdamse handelaar in oud roest als opslagplaats werd gebruikt. Wij gingen met de hond naar het eilandje om te zien of daar nog sporen aanwezig waren en vonden inderdaad een tweetal petten. De hond nam er lucht van en bracht ons toen langs een dijkje van de Amstel naar een stuk land, waar een varkenskot stond. Daarin vonden wij een oud jasje. In een der zakken zat een papertje met het adres van een Amsterdammer, die in dienst was geweest van de oud-ijzerhandelaar. Deze had blijkbaar weten te ontsnappen, terwijl zijn maat in handen van de politie was gevallen met het noodlottige gevolg.

Wij konden de man thuis arresteren. Natuurlijk wist hij van niets, doch wij trachtten hem toen door middel van de hond tot een bekentenis te brengen. De verdachte werd daartoe tussen een twintigtal andere personen gezet, de hond kreeg lucht aan het jasje, werd aan het werk gezet, besnuffelde enkele van die personen en bleef ten slotte blaffend voor de gearresteerde staan. Deze was daardoor allerminst geïntimideerd en zei, dat hij een week te voren op het eilandje was geweest en er gewerkt had. Maar zijn patroon verklaarde, dat de man al in veertien dagen niet voor hem gewerkt had. Toen vroegen wij de arrestant, hoe het dan mogelijk was, dat zijn jasje in het varkenskot helemaal nat was. Daarvoor wist hij geen verklaring te geven. En toen wij hem er op wezen, dat het de afgelopen nacht hard had geregend, viel hij door de mand. Hij legde een volledige bekentenis af.

DE DANKBARE SNORDER

DE EERSTE TIJD van hoofdagent Waters politiedienst in Amsterdam ging het niet zonder horten en stoten. Hij was een koppige Noordhollandse buitenman, die zichzelf door de wereld had moeten slaan, van kind af aan, en hij kon zich niet altijd schikken in het knellende bureaucratische tuig, dat hem werd opgelegd. Ook stond hij nogal op zijn vermeende rechten en het duurde dan ook lang, voor hij in het gareel meeliep. Van harte heeft hij misschien wel nooit meegelopen.

Intussen werd hij om bepaalde kwaliteiten, met name om zijn moed en energiek optreden bij moeilijkheden ten zeerste gewaardeerd, getuige sommige van zijn schriftelijke uitlatingen:

„De commissaris liet mij komen en waarschuwde mij, dat het moeilijk zou worden. Hij wilde mij een mannetje meegeven, maar ik zei: „Laat maar meneer, dat kan Water beter alleen opknappen.” En ja, ik was nog maar even binnen in het bewuste perceel, of daar kwam die algemeen gevreesde man al op mij af. Maar ik was hem een slag voor. „Wat ga je nou doen?” vroeg ik. „Ga je daar nou liggen, jonge? Dat is niet aardig van je.” Ik had hem er namelijk meteen een gegeven met de blote vuist, waar ie van achteroversloeg. De eerste klap is meestal goud waard. Hij zei tenminste niks meer, krabbelde overeind — daar heb ik hem trouwens nog mee geholpen — en kroop toen de trap op. Ik heb geen last meer van hem gehad.”

Er is nog een uitlating, die de baas van Albert typeert. Hij heeft het dan over een aapjeskoetsier in zijn wijk, die geen vergunning had om te snorren. „Maar ik zei er nooit heel veel van. Hij was ten slotte een eerlijke broodvechter. En hij kende mij best hoor.

Want op een keer, toen ze met drie man bootwerkers op mij aankwamen en riepen: Die glimmerik zelle we es effe lere zwemme, en ik het kwaad kreeg, want ik had de lat niet bij mij en moest alles met de handen doen, toen zag ik er opeens een grote leren zweep over gaan. Dat gaf me zoveel ruimte, dat ik een tegen de keien kon slaan, die niet meer opstond en een ander onder kreeg. Die eigenste snorder was me te hulp geschoten.”

Dit speelde zich af in het Amsterdam van een dertig jaar geleden, dat aanmerkelijk verschilde van het hedendaagse. En in dat licht moet men Waters drastisch optreden dan ook bekijken.

HIERMEE had de hond Bob het bewijs geleerd van hoe grote waarde een goed afgerichte speurhond bij het recherchewerk van de politie kan zijn. Reden waarom ik hierbij uitvoerig melding maak van dit geval, al heeft het dan ook anderszins niets met Albert te maken. De hoofdcommissaris wist de hond voor een redelijke prijs te kopen en zo kreeg Amsterdam zijn eerste politiehond, waarvan ik de

verzorging en verdere africhting op mij moest nemen.

Ik kreeg dus een heel andere dienst, terwijl ik tevens in burger kwam te lopen. Merkwaardig was, dat ik — die toch vaak snel ergens moest zijn, daarvoor soms uren met mijn hond moest lopen, omdat ik hem niet op de tram mocht meenemen. Hoe ik ook praatte, die gunst, waarvan het nut toch voor de hand lag, is mij nooit verleend.

Op een dag bij het zg. aardappeloproer op Kattenburg, waar ik dienst moest doen bij de spoorwagens, werd ik aan de telefoon geroepen. Aan de andere kant was een inspecteur, die mij gelastte onmiddellijk met de hond naar Maastricht te gaan. „Maar meneer,” zei ik, „Ik zit hier midden in de herrie, stuur dan eerst mensen, die mij kunnen vervangen. Anders blijf ik.” Ik werd nog eens opgebeld en nog eens opgebeld. Maar ik had mijn handen te vol bij die reletjes om weer naar die telefoon te gaan.

Toen kwam de commissaris zelf aan het toestel en moest ik wel gaan. Hij kalmeerde mij en ik zei: „Ik kom direct, commissaris”. „Neem maar een taxi”, zei hij, „rijd naar huis, haal de hond, rijd zo vlug mogelijk naar het station, reis naar Maastricht en daar staat de officier van Justitie op je te wachten. Er is een moord gepleegd en er is haast bij. En als je terugkomt, wordt je dienst anders geregeld. Zo kan dat niet langer. Of dit of dat.”

Nu, toen ben ik in allerijl gegaan doch nam — en dat is misschien weer eigengereidheid van mij — niet Bob mee, maar mijn eigen Albert, die bij de dressuur blijf had gegeven vaster op het spoor te zijn dan Bob. Hij heeft in Limburg prachtig werk verricht en toen ik na drie dagen terugkwam en mij meldde bij de hoofdcommissaris zei hij: „Hoor eens, Water, van nu af is je dienst uitsluitend het hondenbaantje, dat je helemaal zelfstandig moet waarnemen. Ik vertrouw je volkomen, maar je houdt mij van alles op de hoogte, je richt je naar mij. Nu kun je gaan”.

ZIEZO, nu was ik waar ik wezen wilde en kon mij geheel wijden aan de verzorging en africhting der honden. Ik zal u duidelijk maken, dat daarmee veel tijd heengaat, want het africhten van een hond is een werk van liefde en toewijding, maar vooral van geduld. Dat laatste wordt vaak op een zeer zware proef gesteld en ik herhaal: Een dresseur mag nog zo bekwaam zijn, de aard van zijn hond kan hij niet veranderen. Als een hond goed is afgericht, is dit dus niet in de eerste plaats de verdienste van zijn dresseur. En dat ik met Albert zulke bijzondere successen heb kunnen boeken, lag meer aan hem dan aan mij. Zo'n hond heb ik nooit meer gehad en zal ik ook nooit meer krijgen. Hij was wat men noemt een uitblinker, waarbij kwam dat wij elkaar bijzonder goed verstonden. Ik kon mijn gedachten en mijn bedoelingen zo op die hond overbrengen, dat hij ze uitvoerde en dan gebruik maakte van natuurlijke hulpmiddelen, waarover de mens nu eenmaal niet beschikt, althans toen nog niet. Nu is misschien de wetenschap met haar kerns van golven, radar en andere „bovenaardse” methoden tot grotere dingen in staat. Wat ik van Albert heb gezien, grenst aan het wonderbaarlijke, terwijl het toch heel natuurlijk zal zijn geweest. De hond gebruikte zijn neus, zoals de dresseurs zeggen, doch daarbij moeten ongemerkt ook andere zintuigen hebben gewerkt. Anders zouden zulke prestaties niet mogelijk zijn geweest.

Nu moet u niet denken, dat het Albert „aanwaaide”. Ik heb bij hem dezelfde lange en voorzichtige weg gevolgd als bij andere honden, maar hij leerde snel en vergat nooit iets.

Nogmaals, de africhting van een jonge hond is een werk van zelfbeheersing. Allereerst moet hij volkomen gehoorzaam zijn gemaakt. Pas wanneer hij al die oefeningen foutloos heeft gedaan, mag men hem aan het „manwerk” zetten. Dat zijn oefeningen, waarbij de hond moet leren op commando personen aan te houden en dezen zo nodig het vluchten te beletten. Sommige dresseurs hebben geen geduld en beginnen er te vroeg mee. Het is verleidelijk. Bij de meeste honden heeft dat fatale gevolgen: zij worden of te scherp of leren het niet.

MISSCHIEN interesseert u de wijze, waarop ik mijn honden — en dus ook Albert — het spoorzoeken heb geleerd. Op de plek, waar het spoor moest beginnen, veegde ik goed mijn voeten langs de grond, zoals men doet op een deurmat. Daarna ging ik, mijn voeten alsmaar over de grond wrijvende, naar de plaats, waar het te zoeken voorwerp verborgen moest worden. Als ik terugkwam ging ik niet meer langs diezelfde weg, maar liep met een wijde boog terug. Daarna nam ik de hond, kort aan de lijn, en bracht hem langs het spoor tot de plaats waar het voorwerp was verborgen.

Vond hij het niet direct, dan krabde ik het met de voet bloot, tot hij het voorwerp zag, het oppakte en het mij aanreikte. Men moet het te zoeken voorwerp verstoppert, want anders is de hond wel zo uitgeslagen, dat hij zich niets van het spoor aantrekt en vooruitkijkt, of hij het voorwerp niet ziet liggen. Honden zijn veel slimmer dan men denkt. Zij kunnen huichelen, zich ziek houden en zich verstoppert, als hun dat nuttig voorkomt. Zelfs Albert heeft dat een keer gedaan. Ik was ergens met hem aan het oefenen, werd even afgeleid en miste de hond. Dat was mij nog nooit overkomen. Ik floot en floot, maar wie kwam, geen Albert. En dat mijn prima speurhond, die reeds verscheidene lauweren had geoogst! Toen ging ik maar op zoek naar hem. En waar vond ik hem? Tot de hals toe in het koele water, zich stilletjes verborgen houdend achter een plokje riet. „Nee vader”, zei ik, „dat is de bedoeling niet”. En hij begreep het, kwam met een nijdig gezicht aan wal en wij gingen door, alsof er niets was gebeurd. Maar hij had best door dat ik hem door had.

En ook bij hem was, als het er op aankwam, de natuur nog altijd sterker dan de leer. Het merkwaardige was dan echter, dat hij dan voor rede vatbaar was. Als hij bijv. een keer veel belangstelling toonde voor vrouwelijke soortgenoten, behoefde ik maar te zeggen: „Wat nou, Albert? Dat zijn van die gewone honden, dat is niks voor jou jong”, om hem mee te krijgen. Een politiehond mag namelijk niet met een teef gaan rondsluieren, want dan is hij meestal voor zijn werk bedorven en gewiekste lieden die hem willen afleiden weten hiervan gebruik te maken.

Een dresseur moet voorts zo verstandig zijn, dat hij, als een hond 'n keer geen zin heeft, zolang een andere neemt. Dan bereikt hij tevens, dat de eerste hond jaloers wordt — jaloerie speelt een grote rol bij de dressuur — en later zijn plaatsvervanger tracht te overtreffen.

Zo heb ik met Albert heel wat geoefend. Nogmaals, het is hem niet aangewaaid, maar toen hij eenmaal wist waar het om ging, was hij mijns inziens onovertreffelijk. En ook de heer Van Ledden Hulsebosch, die veel met de hond heeft gewerkt, schrijft van hem: „Het zou werkelijk jammer zijn als een hond als Albert zou blijken een uitzondering te zijn, want wat hij presteerde, grenst aan het wonderbaarlijke”.

MERKWAARDIG INCIDENT

EN HIER KOMT DAN DE HOND ALBERT ZELF op de voorgrond en wel met zoveel élan, dat zijn eerste successen reeds weerklank vinden in de buitenwereld. Zelfs zoveel, dat de bekende physioloog en dierenpsycholoog prof. Buytendijk hierin aanleiding vindt om proeven met de hond te nemen. Hoofdagent Water moet geregeld met Albert in het laboratorium van de Valeriuskliniek komen, waar deze hoogleraar bezig is met de studie van het reukvermogen van de hond in het algemeen en... dat van Albert in het bijzonder.

Deze proefnemingen hebben drie maanden in beslag genomen. De professor heeft er een boek over geschreven. Voor Water was een vervelende bijkomstigheid, dat hij telkens lopend uit de Watergraafsmeer, waar hij toen woonde, met de hond naar de Valeriuskliniek moest komen, want het gemeentebestuur gaf nog steeds geen toestemming het dier mee op de tram te nemen.

In het laboratorium werd bewezen, dat Albert niet alleen een buitengewoon fijne neus had, maar deze ook wist te gebruiken op de wijze en in de richting, welke men aangaf. Dat bleek o.a. bij een proefneming, waarbij enige bakjes gereed stonden, gevuld met jodoform, een stof, die, zoals bekend, een zeer sterke en alles door-dringende geur heeft. In enkele van die bakjes bevond zich tevens kinine. Kinine nu is reukloos, althans voor de mens, maar Albert wist nadat men hem lucht had gegeven aan een flesje kinine, die bakjes aan te wijzen, waar deze stof bij de jodoform was gedaan.

Hij bleek ook een spoor te kunnen volgen, dat door iemand was gelegd, wiens schoenen rondom met blik waren beslagen. Hij werkte zelfs het spoor van iemand uit, die met loden schoenen was uitgerust.

Ten slotte gaf hij zulke opmerkelijke staaltjes van bewuste speurzinnigheid, dat men meende, dat hij ook wel kleuren zou kunnen onderscheiden. Maar dat bleek niet het geval te zijn. De hond merkte in alle gevallen, die men onderzocht, eerder met de neus op dan met de ogen.

Er vond een zeer merkwaardig incident plaats. Studenten die zich wilden overtuigen van Alberts onderscheidingsvermogen namen een keisteen uit het grintpad, nummerden deze met krijt en wierpen de steen dan weg. Zij wilden toen, dat de hond „hun” steen er tussen uit zou halen. Albert moest daartoe lucht nemen van hun handen. En dat lukte allemaal, tot de hond op een gegeven moment terugkwam zonder steen en zijn baas vragend aankeek. Toen had Water gauw een eind gemaakt aan deze grapjes. Er was die keer geen steen weggegooid. Wanneer hij was doorgegaan, had men de hond kunnen bederven.

Om die studenten er ook eens tussen te nemen zei hij: „Heren, Albert zal u vertellen, hoe laat het op uw horloge is.” Hij had de hond namelijk ook enige circuskunstjes geleerd. Het was 12 uur — hij zag het op een klok aan de wand en liet dus de hond twaalf maal blaffen.

„Hoe kan dat nu?” vroeg de professor. „Hij heeft niet eens op een horloge gekeken.”

„Ja, professor,” zei Water, „een hond is soms snuggerder dan een mens. Laat u maar eens een krant halen, dan zal ik u laten zien, dat hij ook daarin kan lezen. Nu, dat gebeurde. Water vouwde de krant open en de hond keek er aandachtig met hem in. „Nou,” riepen ze, „laat hij nou eens lezen!” „Ik heb niet gezegd,” zei Water, „dat hij de krant zou voorlezen. En bewijst u maar, dat hij er niet in leest.”

Een moord wordt opgehelderd

IN het vorige hoofdstuk heb ik reeds verteld, dat de officier van Justitie in Maastricht de assistentie had ingeroepen van een politiehond en dat ik met Albert naar die stad op reis was gegaan. Het was reeds laat in de avond toen ik er aankwam. Bij het station stonden auto's gereed en ik vernam, dat wij daarmee moesten rijden naar een gehucht vlak bij de Belgische grens. Daar was drie dagen geleden een vrouw vermoord en als enige aanwijzing had men een zakdoek gevonden.

Aangezien het hard regende, vreesde ik, dat Albert — toen nog een jonge hond en per saldo weinig ervaren — bij zulke weer en op een spoor van drie dagen oud, wel heel weinig kans van slagen zou hebben. In het weekblad, gewijd aan de dressuur van politiehonden, had men tot nog toe steeds de mening verkondigd, dat een spoor ouder dan 24 uur en na regen voor een hond niet meer zou zijn uit te zoeken. Wel had ik tegen deze mening steeds geopperd, maar men had mij een opschepper genoemd, zodat ik er verder maar het zwijgen toe deed.

* * *

NIETTEMIN had ik er die avond toch een zwaar hoofd in. Op de plaats van het misdrijf gaf ik Albert lucht aan de zakdoek, die, naar men vermoedde, van de dader was.

En nu schijnt een misdadiger toch wel „angstreuk” achter te laten, anders is het ten minste voor mij onbegrijpelijk, hoe Albert na ettelijke keeren snuffelen toch blijkbaar een spoor had gevonden en mij langs een pad verder het bos invoerde. Twee rijksveldwachters trachtten mij op de voet te volgen. Trachten zeg ik, want het was zo donker, dat men geen hand voor ogen kon zien. Zo gingen wij verder. Telkens dieper het duistere, natte bos in, totdat op een ogenblik een der veldwachters zei: „Meneer, hier mag u niet verder, want hier is de grens en komen wij op Belgisch gebied.”

„Nu,” antwoordde ik, „dat kunnen mijn hond en ik niet weten en dus volg ik hem maar, al zou hij naar Parijs gaan”. Een brutaal mens heeft immers de halve wereld.

Na nog ettelijke kilometers lopen — in het donker kun je de afstanden niet goed schatten — bracht Albert ons bij een huisje, dat aan een zijpaadje in het bos was gelegen.

„Hier is het dus,” zei ik tegen de veldwachters. „Hou je zaklantaarns klaar anders kom ik hier nooit meer uit. Ik weet niet eens meer in welke richting de auto's staan”.

„Maar u kunt hier toch niet iemand arresteren?” zei een hunner verschrikt. „U bent hier niet op Nederlands gebied, meneer”.

„Zo,” zei ik, „maar als mijn hond hier iemand aanwijst, gaat hij met mij mee”.

Albert kon intussen zijn ongeduld niet bedwingen — hij was nog jong — en krabde aan de deur. Ik gaf er meteen een harde bons tegen. De deur werd geopend door een vrouw, die in een raar taaltje tegen mij begon uit te varen. Haar koeterwaals was in zoverre aange-naam, dat ik er niet op behoefde te reageren, ik verstond er niets van. Intussen had Albert zijn kans schoon gezien en was naar binnen geslopen. Spoedig hoorde ik hem daar te keer gaan. Ik duwde de vrouw opzij, sprong naar binnen en vond daar de hond boven op een bed staan blaffen. Dichter bijgekomen zag ik

in het flakkerende licht van een oliepitje op tafel, hoe iemand zich onder de dekens verscholen hield. Daarom riep ik Albert terug en al spoedig kwam toen het hoofd van een man te voorschijn, die vloekend en tierend tegen deze verstoring protesteerde. Toen hij even stil was, maakte ik mij bekend als politiemann en gelastte hem op te staan, zich aan te kleden en mij te volgen. Ik moest hem echter herhaaldelijk sommeren voor hij de bedstede — een ouderwets geval met twee deurtjes — uitkwam. Om mij nog eens ongezoeten te vertellen, hoe hij over mij dacht. Ook de vrouw begon weer. Het vervelende was, dat ik in de haast van het vertrek vergeten had mijn revolver bij mij te steken. Ik zou de man in het uiterste geval dus met de boeien moeten neerslaan. Ik stond er namelijk alleen voor, want de veldwachters hielden zich bescheiden achteraf. Man en vrouw bleken echter het nodige respect voor Albert te hebben, die zo jong als hij was, hun de tanden liet zien. En ik kon, nadat de man onder veel gemopper een broek had aangeschoten, hem de handboeien aandoen. Dat was echter niet naar de zin van de vrouw, die mij een klap wilde geven. Doch meteen sprong de hond ongevraagd toe en greep haar bij de arm, waarmee zij wilde slaan. Nu was alle tegenstand gebroken.

* * *

BUITEN keken de veldwachters vreemd op, toen ik met mijn arrestant het huis uit kwam. Wij vonden de weg terug naar de auto's, waar de officier van Justitie en de rechter-commissaris stonden te wachten. Een der politiemannen was reeds vooruitgelopen en had hen ingelicht. Besloten werd, dat de officier met mij, Albert en de geboeide man in één auto zou plaatsnemen. Onder het terugrijden naar Maastricht begon de officier zijn verhoor, maar de arrestant beweerde van niets te weten. „Weet u wel zeker, dat wij de goede man te pakken hebben?” fluisterde de officier mij in het oor. Maar ik fluisterde terug: „U zult het uit zijn eigen mond horen”.

Daarop richtte ik mij tot de man en zei: „U kunt mij best verstaan, hè?”

„Ja”, zei hij.

„Nu dan, als u het werkelijk niet hebt gedaan, zal ik de hond zeggen, dat hij zich heeft vergist. Maar denk er om, dat deze hond zich niet laat bedriegen. Als u dus liegt, kan ik niet voor de gevolgen instaan”.

Hierbij speculeerde ik op het feit, dat in de gedachten van een misdadiger een speurhond steeds iets mysterieus heeft en ... op een circuskunstje, dat ik Albert had geleerd, nl. dit: aan te vallen, onverschillig op wie ook, als ik een bepaald teken gaf. Ik zei tegen de hond: „Albert, jongen, je hebt je vergist”, doch gaf hem meteen dat teken. Brommend vloog hij op de man af, die verschrikt uitriep: „Houd dat kreng vast, ik heb het gedaan, ik zal bekennen!”

En zo was de moordzaak officieus opgehelderd, nog voor we in Maastricht kwamen. De moordenaar bleef bij zijn bekentenis en heeft later zijn gerechte straf gekregen.

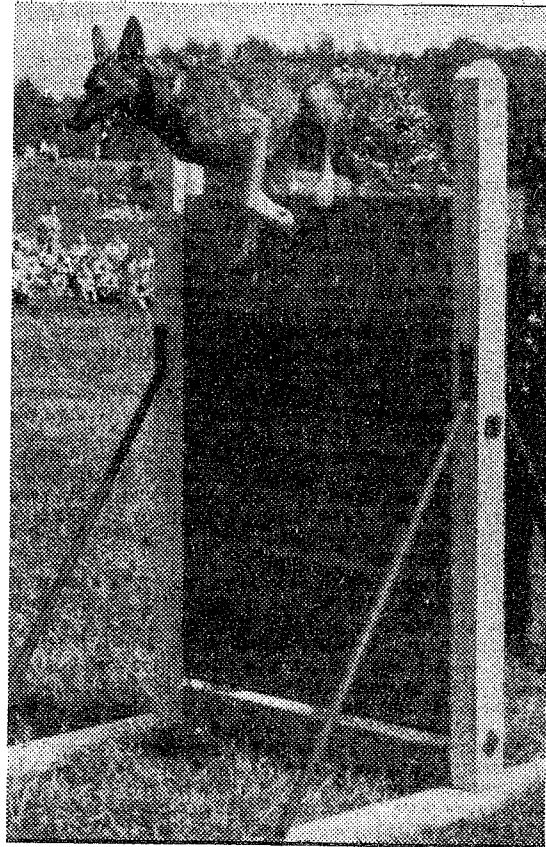
Ik bleef die nacht in Maastricht en vervoegde mij de volgende ochtend aan het Gerechtsgebouw, want de officier had mij gezegd, dat hij nog een paar zaakjes voor mij op te knappen had. Daar vertelde men mij, dat er twee personen van diefstal verdacht waren en zich in voorarrest bevonden. Zij beweerden van niets te weten. Op de plaats van het misdrijf, waren echter twee petten gevonden, die vermoedelijk van hen waren, doch zij zeiden van niet. In dit duistere geval moest Albert, nu hij hier toch was, klaarheid zien te brengen. Daartoe werd op mijn verzoek op de binnenplaats een kring

geformeerd van politiemannen en andere employés en tussen hen werden de beide verdachten geplaatst. Zij stonden een meter of vier van elkaar. Albert werd lucht gegeven aan een der petten en hij bleef — na enige andere personen te hebben besnuffeld — voor een der verdachten staan blaffen. De medewerkenden begonnen te applaudisseren, hetgeen blijkbaar bedoeld was als een huldebetuiging aan de goede speurzinn van de hond, maar ik verzocht zulke dingen in het vervolg achterwege te laten, omdat zij de concentratie van de hond verstoorden. Daarna werd Albert lucht gegeven aan de tweede pet. Ik had de eerste verdachte laten staan, maar Albert liep deze nu voorbij en ging naar de tweede toe. Beide arrestanten volhardden echter bij hun ontkenning.

„De hond zou zich wel vergist hebben”, zeiden zij.

„Nu”, zei ik, „dan zal ik het hem zeggen”. Mijn truc ging weer op, net als in de auto. Albert begon te brommen en liet de beide mannen zo de tanden zien, dat zij zich plotseling alles weer herinnerden. Wel gaven zij elkaar toen wederkerig de schuld, gelijk gebruikelijk, doch zij werden netjes opgeborgen.

Als beloning mochten wij nog een paar dagen in het schone Zuid-Limburg blijven, een der mooiste streken van ons land. De officier zorgde er ook voor, dat ik er geen geld op toe behoefde te leggen, want voor logeren buiten de stad kregen wij van de minister niet meer dan f 3 voor een dag en een nacht. En mijn hond en ik moesten toch ook eten. Bovendien was hij zo vriendelijk de hoofdcommissaris in Amsterdam van een en ander in kennis te stellen.

Klim- en springwerk op een openbare demonstratie.

TWEE MOORDZAKEN OPGELOST

OP EEN OCHTEND IN JANUARI van het jaar 1918 ontving de Amsterdamse politiedeskundige, dr. Van Ledden Hulsebosch, van de officier van Justitie in Alkmaar het verzoek zich onmiddellijk te begeven naar Breezand in de Anna Paulownapolder. Daar was een oude, alleenwonende boer vermoord, die om z'n liefde voor katten en de aanwezigheid van vele vertegenwoordigers dezer diersoort in de omgeving door iedereen „de kattenboer” werd genoemd. De man was met ingeslagen schedel in bed gevonden, doch van eventuele daders ontbrak elk spoor.

De heer Van Ledden Hulsebosch wendde zich direct tot mij en vroeg mij hem te assisteren met mijn beide honden Bob en Albert. Toen ik er mee aan het station kwam, bleek echter, dat ik ze niet mee mocht nemen in de coupé. Wel mocht ik ze meenemen in een hok, maar dat wilde ik niet. Ik wilde bij hen blijven. Politiehonden waren toen nog niet zo bekend, dat men voor hun vervoer een uitzondering maakte. Dus keerde ik onverrichterzake naar huis terug. Van mijn bezoek aan Breezand kwam dus niets. En nu zult u misschien zeggen, dat ik een koppige, eigengereide kerel was. Maar ja, ik wilde niet bij m'n honden vandaan.

Een paar dagen later moest ik met de honden op het hoofdbureau komen. Dienst! Door allerlei aanwijzingen en met medewerking van de dactyloscopische dienst van de Amsterdamse politie had men te Breezand twee mannen weten te arresteren, die er zeer sterk van werden verdacht de moord te hebben gepleegd. Van een hunner kwamen de vingerafdrukken overeen met afdrukken, gevonden in het huis van de vermoorde. Zijn schuld stond dus vast. Toen hem werd medegedeeld, wat men had gevonden, legde hij dan ook een volledige bekentenis af. Hij vertelde, dat hij en de andere man hun schoenen hadden uitgetrokken en toen door een w.c.-raampje naar binnen waren geklommen. Daar waren ze in de koestal terecht gekomen en de tweede verdachte was uitgegleden en met de rechtersoet in de mestgoot geraakt. Hij had toen met de hand zijn sok van de meeste mest ontdaan en was na de moord met deze sok aan in zijn schoen gestapt.

De heer Van Ledden Hulsebosch wilde nu die schoenen onderzoeken. Een veldwachter ging naar de cel van de verdachte om ze te halen. Maar deze rook blijkbaar lont en vertelde de veldwachter, dat hij Dinsdag op de veemarkt in Purmerend was geweest en toen koemest aan zijn sok had gekregen.

* * *

VOOR onze neus is de mest van de ene koe gelijk aan de andere; dus zou die koemest nog niet bezwaren hoeven te zijn. Maar de heer Van Ledden Hulsebosch dacht er anders over. Hij meende, dat het aan de honden zou gelukken, om mest uit verschillende stallen te onderscheiden. Daarom had hij aan de veldwachter op Breezand gevraagd, hem in twaalf goed gereinigde jampotjes koemest uit twaalf verschillende stallen toe te zenden, w.o. uit de stal van de vermoorde kattenboer. Dat was geschied. De jampotten waren genummerd en een corresponderende lijst vermeldde de namen van de eigenaars der stallen.

Nu nam de heer Van Ledden Hulsebosch 72 gelijke papiertjes, verdeeld in zes series, elk

ALLES DRAAIT OM DE NEUS

MEN KAN NIET ZEGGEN, dat de politiehond Albert eenzijdig georiënteerd was. Zijn speurzint en zijn instinct, intelligentie noemden sommigen het, richtten zich op allerlei misdrijven en hun plegers: moorden en moordenaars, inbraken en inbrekers, vermissingen van kinderen zowel als van grote mensen, oplichters, kruimeldiefstallen en gestolen kassen, moedwillige verdrinkingen en brandstichtingen — zij hebben alle zijn aandacht gehad. Hij heeft bij het opsporen van al deze soort misdrijven dienst gedaan en heeft ze tot klaarheid gebracht, dan wel de personen of voorwerpen gevonden of aangewezen, die er bij betrokken waren en op wier spoor hij werd gezet. Het is een bonte reeks.

Daar was de moord op de kattenboer, de moord op een burgemeester, de moord op een vrouw, hij vond het vermiste kind in de regenput en dat in de Amstel, hij spoorde kinderen op, die om een slecht rapport of een andere kleinigheid — die in hún ogen groot was — van huis waren weggelopen; hij wist gefingeerde inbraken en heuse kraken tot opheldering te brengen; hij helderde ook een bankdiefstal op en bracht het zelfs zover, dat men hem verzocht als hoofdpersoon in een comédie op te treden. Hetgeen hij met succes deed. Filmen was er toen nog niet bij, anders zou hij zeker de filmhond van de dag zijn geworden.

Hierbij de eerste staaltjes van zijn merkwaardig onderscheidingsvermogen met de neus, het orgaan, waarom bij een speurhond alles draait.

genummerd van 1 tot 12, waarbij de nummers overeenkwamen met die van de jampotjes. De mest er uit werd op de papiertjes gesmeerd met het betreffende nummer. En deze werden over de binnenplaats van het hoofdbureau verspreid tussen struiken en op alle mogelijke en onmogelijke plaatsen.

Daarna kwam voor mensen en honden een bijzonder experiment. De heer Van Ledden Hulsebosch wilde namelijk onderzoeken of mijn honden konden „sorteren”. Daartoe nam ik een papiertje met mest, gaf de honden er lucht aan en commandeerde: Zoek! Onmiddellijk begonnen ze rond te snuffelen en weldra hadden ze alle papiertjes met hetzelfde nummer bij elkaar gezocht. Om alle toeval uit te sluiten, werd de proef nog enkele malen herhaald, doch telkens met hetzelfde succes bekroond.

Toen dus op deze wijze proefondervindelijk was vastgesteld, dat de honden inderdaad konden „sorteren” werd hun lucht gegeven aan de linkerschoen. Ze bleven aarzelen staan, blijkbaar herkenden ze het luchtje niet. Wel snuffelden ze daarna nog wat lusteloos rond.

Daarna kregen ze lucht aan de rechterschoen,

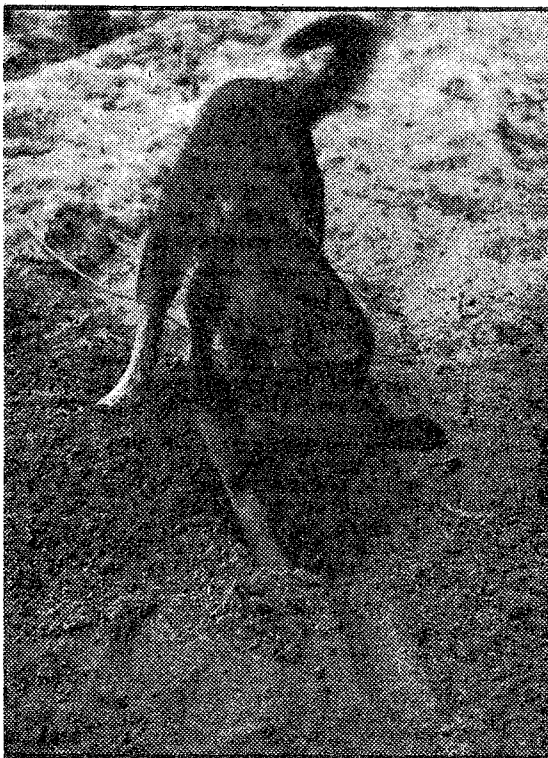
waarin, zoals gezegd, de besmeurde sok had gezeten. Onmiddellijk veranderde hun houding. Ze begonnen te staartkwispelen en virgen aan te snuffelen. En niet lang daarna lagen de papertjes bij mij; zij droegen alle het nummer van het jampotje met de mest uit de stal van de vermoorde... En als om de kroon op zijn werk te zetten kwam Albert enkele seconden later met het hele jampotje in zijn bek aanzetten.

Daarmee was voor ons de schuld ook van de tweede verdachte bewezen. Naar ik later vernam heeft hij op dit bewijs doorgeslagen en zijn medeplichtigheid bekend. Ongetwijfeld hadden de honden een uitzonderlijke prestatie geleverd. En met name Albert, die toen nog maar pas in het vak was. In zijn boek „Veertig Jaar Speurderswerk” spreekt de heer Ledden Hulsebosch zelfs van „fenomenale prestaties”.

* * *

DAT was dus een groot succes. Maar voorspoed wekt benijders. In een Politiehondenorgaan durfde men zelfs schrijven, dat de honden van Water aan het toveren waren gegaan. Ik trok me er niets van aan. Ik heb altijd ondervonden, dat men beter benijd dan beklaagd kan worden. En dat is ook voor een hond zo.

Kort nadien kreeg hij nog eens gelegenheid om zijn kunnen in een grote zaak te bewijzen. Dat was bij de moord op een fabrieksdirecteur in de provincie. De nacht is het deksel van alle kwaad, heeft eens een dichter gezegd. En men zegt ook wel van dingen, die niet deugen, dat zij het daglicht niet kunnen velen. Moorden,

GEVONDEN!

diefstallen en inbraken vinden dan ook meestal plaats in de voor de nachtrust bestemde tijd. Zo had men in de nacht de directeur van een melkfabriek in de provincie vermoord. Hem was met een scheermes de hals afgesneden. Daarbij waren „fouten” gemaakt. In de fabriek, waar de moord had plaats gevonden, werden een pet en... het scheermes gevonden. Derhalve deed de plaatselijke politie een beroep op het speur-talent van Albert om in het duistere geval enig licht te brengen.

Wij werden opgeroepen en gaven natuurlijk onmiddellijk aan die oproep gehoor. Eerst gaf ik mijn hond lucht aan het scheermes. Albert ging de fabriek door tot een deur, liep door de opening langs een pad, tot hij eindelijk snuffelend bij een boom bleef stilstaan. Ik nam hem weer mee naar binnen en liet hem nog eens aan het mes ruiken. Hij nam dezelfde weg en eindigde weer bij de boom. Daarna gaf ik hem lucht aan de pet. En nogmaals eindigde hij bij die boom. Hieruit volgde dus, dat het scheermes was gehanteerd door de drager van de pet, ofwel er was een man van de pet, en een man van het scheermes, doch zij waren in elkaars gezelschap geweest. Voorts leek het waarschijnlijk dat de moordenaar of moordenaars met een fiets waren gekomen en vertrokken en dat deze tegen de boom was geplaatst toen zij met hun luguber werk bezig waren. Hoe het ook zij, Albert kon geen nadere opheldering verschaffen. We moesten onverrichterzake naar huis. Het was een teleurstellende ervaring geweest voor hond en mens.

Intussen was uitgekomen, dat een paar dagen vóór de moord, mensen, wonende in de omgeving van de fabriek, een niet geheel bekende man daar hadden zien rondscharrelen. De justitie verspreidde het gegeven signalement en na een week of twee drie werd die man aangehouden. Hij zeide van niets te weten. Maar de justitie liet opnieuw Albert komen. Toen wij er waren werd de verdachte in een kring van een aantal mensen geplaatst. Albert besnuffelde het scheermes en wees daarna zonder dralen deze man aan. Die bleef echter ontkennen. Toen kwam de tweede proef. De petten van alle aanwezigen werden in een grote kring neergelegd en daarbij legde men ook de in de fabriek gevonden pet. Albert besnuffelde de verdachte en ging toen op de petten af. Spoedig haalde hij er een uit, maar het was niet de pet, die in de fabriek was gevonden. Dat leek mij erg vreemd toe. „Nog maar eens zoeken,” zei de plaatselijke politie. Toen kwam Albert met de pet uit de fabriek terug.

Daarmee was eigenlijk de schuld van verdachte wel vastgesteld, maar ik was nog niet tevreden. Het geheim van die twee petten moest nog worden opgehelderd. Die opheldering kwam, toen de politie mij vertelde, dat de eerste pet, die Albert bracht, door de verdachte bij zijn aanhouding was gedragen. Daaraan zat dus de meeste lucht van de man en daarom had Albert deze onmiddellijk gevonden. Toen deze pet weg was bleek de fabriekspet nog voldoende geur te hebben overgehouden, dat Albert haar kon vinden.

Ik dien ten slotte nog mede te delen dat verdachte doorsloeg en bekende de moord te hebben gepland.

DE VERDWENEN KINDEREN

SOMS IS HET WERK van de politiehond en zijn begeleider erg vermoeiend. Dat heb ik in ruime mate ondervonden, maar ik had geen recht me te beklagen; ik heb het steeds zelf gewild. Daarbij overstemt de vreugde over een succesvolle speuronderneming de gedachte aan zulke ongerieflijkheden als onmiddellijk weer op pad te moeten, terwijl men pas een speurtocht bij nacht en ontij achter de rug heeft, of gewekt worden uit een verdiende slaap, waarin man en hond juist waren verzonken e.d. Ten slotte, wat ook iets waard is — kon ik door mijn werk, laat ik het liever zeggen: door het werk van mijn hond, bewijzen, dat het mogelijk is met overleg en oefening een hond tot een nuttig assistent van de politie te maken.

En nu wil ik dan eerst het verhaal van het meisje doen, dat in Monnikendam werd vermist en waarnaar men een hele Zondag tevergeefs had gezocht. Ten slotte deed men een beroep op ons, dat is: op de neus van Albert. Te middernacht kwam ik met hem in Monnikendam aan, waar men de pogingen om het kind te vinden toen nog niet had opgegeven. Er werd zelfs aan een ontvoering gedacht, want de dag tevoren had een grote auto geruime tijd op de dijk gestaan.

Te midden van al die onrust, terwijl natuurlijk alle sporen waren uitgewist, moest ik Albert aan het werk zetten. Hij nam lucht aan een kledingstuk van het meisje en bracht mij toen naar het stationnetje van de stoomtram en vandaar weer terug. De vader van het kind verklaarde, dat zijn dochtertje hem van de tram had gehaald. Hij zei voorts, dat volgens hem het kind beslist niet in huis was. Die mogelijkheid was absoluut uitgesloten, men had het huis al ettelijke malen doorzocht. Intussen kon Albert maar niet op dreef komen, hetgeen ook ontmoedigend is voor de hond zelf. Mij viel het echter op, toen ik met de hond beneden aan de dijk kwam, dat hij voortdurend om een ronde regenput heenliep, telkens snuffelend en mij aankijkend. „Wat is er toch?” vroeg ik hem. Hij begon te kwispelstaarten, deed alsof hij iets wilde zeggen. Hij had dat vaker, en uitte dan vreemde geluiden. Had ik die maar kunnen begrijpen, dan zouden we bij menige gelegenheid sneller tot ons doel zijn geraakt. Nu liep deze put in het huis uit; de huizen zijn daar namelijk tegen de schuine helling van de dijk gebouwd, en hij diende om het regenwater van de daken op te vangen. Monnikendam had toen namelijk nog geen waterleiding.

Maar er was niets aan te zien en dus riep ik Albert ten slotte maar terug en besloot ik, toen het acht uur in de morgen was geworden, voorlopig op te houden en ergens een kop koffie te gaan drinken. De eigenaar van het café, waar ik zat, bleek de grootvader te zijn van het vermiste meisje. Van hem hoorde ik, dat het kind een stiefmoeder had en dat zij „geen beste” was. Maar ja, dat wordt vaker van stiefmoeders gezegd en ik sloeg er eerst dan ook maar weinig acht op. Toch dreef het vernomene

VERHEUGENDE RESULTATEN

◆

NIET ALLEEN IN MISDADEN bracht de politiehond Albert opheldering; hij bracht ook zoek-geraakte kinderen terecht. In een grote stad als Amsterdam worden dagelijks kinderen vermist maar meestal na enige tijd gelukkig weer teruggevonden. Dat is vandaag zo, en dat was dertig jaar geleden, toen Albert zijn triomfen vierde, ook al zo.

„Kinderen staan onder een bijzondere bescherming, zegt men wel eens. En door mijn ervaring op dit gebied ben ik geneigd dat aan te nemen,” schrijft Alberts baas. „Mijn hond en ik, of liever gezegd, mijn hond alleen (waarbij ik dan als begeleider fungeerde) hebben al heel wat weggelopen hummels thuis kunnen brengen. Het was zelfs zo, dat wij niet direct gingen als zo'n aangifte op het bureau was binnengekomen. Het gebeurde namelijk dikwijls, dat het kind al weer gevonden was voordat wij er waren. Maar wanneer het enige uren weg was werd het anders. Dan gingen we er op af en bereikten meestal verheugende resultaten. Zelfs Albert had er plezier in een kind te vinden. Hij gedroeg zich dan heel anders dan bij het opsporen van grote mensen, meestal misdadigers, of verloren voorwerpen.

Zoals gezegd waren het meestal verheugende resultaten en konden wij de kleintjes levend en ongedeerd bij hun ouders terugbrengen; maar een enkele maal was de ontknoping tragisch.”

mij nog weer terug naar het huis van de ouders. Toen de vader op mijn bellen open deed, stooft Albert de woning binnen, liep recht door naar achteren en kwam onmiddellijk terug met een speelgoedemmertje van het vermiste kind. Blijkbaar had de hond de lucht dus nog goed in zijn neus. Hij ging weer terug en ik volgde hem en kwam toen in de keuken. Terwijl ik daar rondkeek nam Albert weer een sprong, maar ik greep hem bijtijds en dat was gelukkig, want hij wilde in een zg. bedstede springen en in die bedstede was de ingang van de put, waaromheen kinderspeelgoed lag. Met m'n lantaarn lichtte ik toen in de zo goed als droge put en zag tot mijn grote ontzetting het meisje bewegingloos op de bodem liggen.

* * *

ONMIDDELLIJK requireerde ik hulp, waarna wij het lijkje, want het arme kind bleek dood te zijn, omhoog haalden. Ik constateerde op het lichaampje vele verwondingen en liet de dokter halen. Hij onderzocht de wonden en beweerde, dat het kind die bij de val in de put

had opgelopen. Maar ik protesteerde tegen deze opvatting. „Dat kan niet dokter,” zei ik, „de put is rond en de wanden zijn glad bestreken; het komt mij zeer verdacht voor.” Meteen gaf ik de gemeenteveldwachter de raad om die vrouw te arresteren. Het zou m.i. de moeite waard zijn haar over dit „ongeval” eens ernstig aan de tand te voelen. Maar de gemeenteveldwachter wilde er niet aan. Enfin — mijn werk was afgelopen.

* * *

MAAR wie moest de vader op de hoogte stellen van het vreselijke lot, dat zijn kind had getroffen? Deze zat, vreemd genoeg, nog altijd in de kamer, hetgeen mij ook verdacht voorkwam. Want men mocht toch verwachten, dat hij zoveel mogelijk bij het zoeken aanwezig zou zijn geweest. Ik ging die kamer binnen en stelde hem voorzichtig op de hoogte van het drama. Toen hoorde ik de stiefmoeder — het bleek een Duitse te zijn — zeggen: „Ach, Heinrich, endlich allein...!” — Ik voor mij wist toen genoeg. Als ik de beslissing had gehad, zou ik die vrouw onmiddellijk hebben gearresteerd. Maar ik moest de verdere afwikkeling van de zaak aan de gemeenteveldwachter overlaten en vertrok naar Amsterdam.

Men liet de vrouw op vrije voeten, doch nadien, op dezelfde dag dat men het stiefdochtertje ten grave droeg, werd zij op een aanklacht van de grootouders gearresteerd. Enige weken later las ik toevallig in een Alkmaars blad de behandeling van de zaak voor de rechtbank en dacht bij mezelf: dat gaat niet goed, Water; ze hebben jou er buiten gelaten. En zoals ik het hier lees, heeft dat wijf grote kans om vrij te komen. Maar daar zal ik toch nog eens achterheen zitten.

Ik schreef naar de officier van Justitie en vertelde hem wat ik daar gezien en gehoord had. Het speelgoed van het kind stond op de rand van de gevaarlijke putopening en de woorden, die de stiefmoeder tot de vader richtte, toen bekend was, dat het kind dood was, leken mij ook verdacht genoeg. Bovendien had zij achter de deur staan luisteren toen de dokter het lijkje onderzocht. Mijn brief had tot gevolg, dat zij weer in de cel werd gestopt.

En zij heeft deze niet meer levend verlaten. Ze heeft namelijk haar straf aan zichzelf voltrokken; zij verhing zich met de repen van haar rok aan de spijlen van de cel....

* * *

TOT slot een kindervermissing, die op een blijspel uitliep. Ik zat net te ontbijten, na een hele nacht te hebben dienst gedaan, toen een man bij mij aanbelde en mij dringend verzocht met mijn hond met hem mee te gaan, want er was een jongetje zoek. Z'n ouders woonden op een woonschip, dat in de Amstel lag en vermoedelijk was het dus verdronken. De politie was reeds aan het dreggen.

„Dan is er voor m'n hond toch niets te doen”, zei ik. Maar de man drong zo aan, dat ik toch maar ging. De Amstelbrug stond zwart van de mensen. Amsterdammers willen altijd graag het naadje van de kous weten. Ik bleef daar niet lang staan kijken, maar zei tegen de man, dat hij moest proberen een schoentje of een of

Uit de heel oude tijd der Amsterdamse politie: Met stok en degen.

ander kledingstuk van het verdwenen knaapje machtig te worden. Hij kwam terug met een schoentje, waaraan ik Albert lucht liet nemen. En nu gebeurde het verwonderlijke: de hond sloeg gehaast de richting van de stad in. Ik had hem nog nooit zo haastig gezien. Met moeite volgde ik hem door verscheidene straten en ten slotte kwamen wij in de buurt van enige steenkoolbergplaatsen. Albert schoot naar binnen en weldra hoorde ik hem vrolijk blaffen. Hij had bij een grote berg het vermiste kereltje gevonden, zwart als roet en zich kostelijk vermakend met het scheppen van kolen.

Ik nam hem op en ging met hem naar de Amstelbrug, waar nog altijd honderden nieuwsgierigen stonden te kijken naar het dreggen. Met het kind op de arm drong ik door het volk heen, boog mij over de leuning en vroeg aan de commandant van de politieboot: „Waar zoeken jullie toch zo naar?”

„Naar een jongetje, dat hier vermoedelijk is verdronken”, antwoordde hij.

„Nu, schei dan maar uit, want dat heb ik hier op m'n arm”. Toen had je het publiek moeten zien kijken. Ik stapte intussen door naar de woonschuit en bracht het kind naar z'n ouders. Zo groot was hun blijdschap, dat zij zelfs vergaten mij te bedanken. Nu, dat hinderde niet. Getuige te mogen zijn van zulk een vreugde en de wetenschap te hebben, dat men zijn medemens zulk een geluk heeft mogen bereiden, is de schoonste beloning.

En Albert sprong vrolijk tegen mij op, alsof hij wilde zeggen: „Dat heb ik toch maar fijn voor elkaar gebracht, baas!” Natuurlijk kreeg hij een beloning, die een beetje tastbaarder was.

SCHOOLMEISJES WAREN ZOEK

EEN GOEDE KENNIS kwam mij op 'n morgen geheel overstuur vertellen, dat zijn zoontje al geruime tijd werd vermist. Ik ging onmiddellijk met Albert op stap en deze bracht mij van de plek, waar de jongen het laatst was gezien, naar... het Frederiksplein, waar hij rustig in een bosje lag te slapen. Dat was dus doodeenvoudig. Maar de hond was er echt blij mee; hij blafte van plezier, hetgeen hij in andere gevallen nimmer deed. Hij begreep het dus.

Een andere keer was een dreumes uit de Ferd. Bolstraat zoek. Dat was toen al een drukke straat en ik vreesde dan ook, dat er van het spoorzoeken weinig terecht zou komen. Maar Albert nam lucht aan een kousje van het kind en voerde mij door verschillende eveneens drukke straten naar een karrenloods. Deze bleek gesloten te zijn en daarom ging ik naar de eigenaar om de sleutel. Hij zet mij de loods zelf te hebben gesloten, nadat hij, zoals gewoonlijk, eerst alles nauwkeurig had geïnspiceerd. Er kon dus niemand in de loods zijn. „Geef maar gauw de sleutel”, riep ik, „dan zal ik zelf wel eens kijken.”

Mopperend kwam de man van boven, maar voldeed aan mijn verlangen. En nauwelijks had ik de deur open gemaakt of Albert stoot naar binnen en al spoedig hoorde ik hem achter in de loods vrolijk blaffen. Hij had dus gevonden wat hij zocht. De eigenaar en ik gingen naar hem toe en ja, daar lag de hummel lekker in een kar te slapen. Nu was 't mopperen over. Ik kreeg een loftuiting van de loodsman, die ook Albert in zijn lof deed delen. Zo'n hond heb ik nog nooit gezien,” zei de man. „Ik had wel willen wedden, dat die jongen er niet in zou zijn. Maar hij vindt hem.” En hoofdschuddend ging de man weer de trap op.

* * *

NU wil ik nog een meer eigenaardig geval vertellen. Op een Zaterdagmiddag kwam iemand onze hulp inroepen om een meisje op te sporen, dat al de hele middag zoek was. Men had alles afgezocht, maar zonder resultaat en aangezien er in de omgeving van het huis veel sloten waren — het was buiten Amsterdam, waar ik over spreek — vreesde iedereen het ergste. Of ik maar dadelijk wilde meekomen.

Maar ik was net thuis van een vermoedende dienst en met het oog op de vele ervaringen, die ik bij vermissing van kinderen had opgedaan, voelde ik er niet veel voor om er nu direct weer op uit te trekken. Ik zei dan ook, dat ik in de loop van de middag wel zou komen. Maar ja, rustig is men dan niet en al gauw haalde ik de auto op — ik beschikte toen over een auto — en vertrok met Albert naar het plaatsje, waar de hele bevolking was uitgegeloopen. Al spoedig kwam ik te weten — er waren wel tien mensen, die het me wilden vertellen — dat het kind omstreeks 12 uur het veld was ingegaan om bloemetjes te plukken. Men had het thuis eerst niet gemist, te meer omdat de vader het in zijn cafeetje erg druk had, vanwege het warme weer en het was Zaterdagmiddag. Bovendien ging het kind nooit ver van huis. De afwezigheid viel pas op, toen de drukte wat geluwd was en men tijd kreeg om het middagmaal te gebruiken. Maar toen gingen de ongeruste ouders dan ook onmiddellijk op zoek en vroegen bureu en dorpsgenoten of zij het

PLEZIERIG GEBLAF

OOK OP DEZE PAGINA'S wordt nog verhaald over de successen van de politiehond Albert met het opsporen van vermiste kinderen. In een grote stad, maar ook elders, verdwalen deze al spelende, soms worden ze meegetroond. een andere keer blijven ze uit eigen beweging weg, daar ze bang zijn om thuis te komen, waarbij gewoonlijk een slecht rapport van school zijn rol speelt.

Zowel de baas als de hond vond dit opsporingswerk aangenaam. De vreugde van het weerzien was voor hen een grote beloning, waarin de hond — Albert, hoe begaafd ook, was ten slotte maar een hond — ogenschijnlijk slechts een gering aandeel kon hebben. Toch toonde ook hij zijn vreugde door plezierig geblaf, hetgeen hij naliet in andere gevallen. Daaruit blijkt dus, dat hij de zaak begreep. Het kind terug, de ouders dolblij en de baas bijzonder in zijn nopjes. Waarom zou de hond het ook niet zijn. Hij had menselijk verstand, die Albert, alleen het menselijk spraakvermogen mankeerde hem.

kind soms ergens hadden gezien. Op een dorp gaat zo iets van mond tot mond en ten slotte zocht iedereen mee.

Zoals gezegd lag het dorpje in een zeer waterrijk land en aan een groot vaarwater, zodat men niet ten onrechte vreesde, dat het meisje verdronken zou zijn. Albert kreeg lucht aan de kleertjes, liep toen de grote weg op en kwam langs een paar zijwegjes terug naar het café, ging daar binnen — het hele dorpje stond er op een rij naar te kijken — en verliet het weer via de achterdeur. Achter de tuin van het huis lag een brede sloot, waarover een plank, Albert ging die plank over en rende het weiland in. Sommige mensen hoorde ik al mopperen: „Die snerthond hadden ze ook niet hoeven te roepen, die vliegt maar een beetje in het rond.” Maar ik was vol vertrouwen en dacht: ga je gang maar. Als aanstonds de hond zijn werk goed heeft gedaan, zullen ze wel anders praten.

Zelf ging ik achter Albert aan door het hoge gras, na de plank te hebben ingetrokken, zodat niemand mij kon volgen. Want u weet hoe het gaat, dan lopen er tien mensen, waar alleen de hond mag lopen en raakt het spoor zoek. Een kleine duizend meter verder in het derde stuk weiland stond Albert blaffende stil er daar lag het kind, badend in tranen. Het was door de warmte slaperig geworden, ingedut en nu werd het wakker geblafd door zo'n verschrikkelijk grote hond. Nu, ik nam de kleine aan de hand en toen hoorde ik in de verte al roepen. En toen wij bij de sloot terug waren, was er natuurlijk geen betere hond dan Albert. Zo zijn de mensen. Het is altijd verstandig zijn eigen weg te gaan en zich niet te storen aan lof of blaam van het publiek.

Maar daarmee is dit verhaal nog niet uit. Ik zou nl. net over die plank gaan toen ik een kinderhandje boven het water zag uitsteken. Ik liet me onmiddellijk vallen en greep het. Het was het handje van een tweejarig kindje, dat ik gelukkig levend op het weiland kon krijgen; het was de verdrinkingsdood nabij. Meteen legde ik het over de knie, zodat het alle binnengekegen water spoedig kwijt was. Deze eenvoudige methode gelukte weer prachtig en zo sloeg ik dus twee vliegen in één klap om het maar eens populair te zeggen.

Wat er gebeurd was? De moeder van het kind was, evenals al die anderen, mij achterna gelopen en had niet op de kleine gelet, met het ongelukkige gevolg. Vele ouders zijn inderdaad onnadenkend. Maar Albert en ik konden terugzien op een goed bestede Zaterdagmiddag.

* * *

EN nu nog het terugvinden van slachtoffers der... slechte schoolrapporten. In Amsterdam was een meisje van 14 jaar verwoenen. Het was om een boodschap gestuurd en niet meer teruggekomen. Allerlei bange gevoelens kwamen bij de ouders op. Men had een onzure vent met een fiets in de buurt zien scharrelen, enz. Zij stelden zich in verbinding met de politie, die 's avonds mijn hulp inriep. Albert en ik er op af. Van de ouders vernam ik, dat het kind met een slecht rapport was thuisgekomen en misschien uit vrees voor de vader, die toen nog niet thuis was, het huis was uitgelopen. Hieruit ziet men hoe verkeerd het van sommige moeders is, om vader tot boeman van het gezin te maken. Haar onmacht demonstreert zich dan vaak in de woorden: „Wacht maar, als je vader thuiskomt, die zal je wel krijgen.” En dan moet de man vaak iets doen om het

Honderd jaar later: Snorren, baarden, helmen en lange jassen.

prestige van zijn vrouw hoog te houden! Zo leert een kind, als dat vaker voorkomt, zijn vader zien als de strenge wreker.

Toen Albert aan kleertjes van het vermiste kind lucht had genomen, voerde hij mij door tal van straten en bleef blaffend voor de deur van een bakkerswinkel staan, waar hij aan de deur krabde. Ik dacht: Zou ze hier soms zijn; het lijkt me vreemd. Ik ging de winkel binnen en vroeg aan de juffrouw of er die middag misschien een meisje van 14 jaar was geweest, dat zo en zo gekleed was, terwijl ik haar tevens een portret van het kind liet zien. Ik placht nl. altijd om een portret te vragen. De juffrouw herkende het meisje; het had een half pond koek in de winkel gehaald. En dat was de boodschap, die het voor haar moeder had moeten doen.

„Albert”, zei ik, „we moeten verder.” Nu, dat ging hij doen. De hele stad door. Ik probeerde dat speuren in de stad altijd zo onopvallend mogelijk te doen, want anders krijg je heel Amsterdam achter je aan. We bleven zo wel anderhalf uur rondzwerfen en kwamen ten slotte bij de aanlegplaats van het bootje naar Zaandam. Er waren toen derhalve twee mogelijkheden: of het kind was te water geraakt, of het was naar Zaandam gegaan. De kapitein en de bemanning van de boot konden me niet veel wijzer maken. Er voeren trouwens meer boten dan deze, dus het had ook een andere kunnen zijn. Hiermee was dus ons werk afgelopen. 's Nachts kwam echter bericht binnen van de Zaandamse politie, dat men daar het meisje zwerfende had aangetroffen.

* * *

NU nog een soortgelijk geval. Mientje (14 jaar) had een slecht rapport gekregen en durfde er niet mee thuis te komen. Moeder dacht, dat ze wel bij een tante zou zijn en stuurde vader er op uit. Hoe schrok die man, toen hij van de tante vernam, dat zij Mientje de hele dag niet had gezien.

De ouders wendden zich tot de politie en toen moest de man met de hond maar weer uitkomst zien te verschaffen. Albert bracht me, na lucht te hebben gekregen aan de kleren, eerst naar de school en van daar terug naar het huis. Moeder bleef echter bij de verklaring, dat Mientje niet thuis was gekomen. Maar de hond wist beter. Hij slipte tussen de vrouw en mij naar binnen, schoot de trap op en bleef voor een deur staan blaffen. Natuurlijk was ik toen ook gauw boven en liet de deur openmaken. Het was de deur van het kolenhok en daarin stond... Mientje. Zij had, uit school komende, de straatdeur open gevonden en zich aanstonds in het donkere kolenhok verstopt. Hoe zij er uitzag, kunt u begrijpen, want ze had haar tranen de vrije loop gelaten.

En wat waren die ouders blij. Eerst ging de moeder natuurlijk duchtig te keer. Maar toen de stoom was uitgelaten, zei ze toch: „Kom maar mee, Mien, dan zal moeder je een lekker warm bad geven. Want nou zie je er toch uit om nog met geen tang aan te pakken.”

Dit liep dus beide keren goed af. Bedenkt evenwel, ouders, dat ik uit ervaring zou kunnen vertellen van soortgelijke gevallen, die een triest einde hadden....

DRIE INBRAKEN OPGEHELD

JE moet toch wel lef hebben, om in te breken in een perceel, dat vlak achter het Hoofdbureau van Politie ligt. Dat is om zo te zeggen in het hol van de leeuw. Want dan staat de eer van de politie op het spel. En men bedacht zich daar niet lang. Men riep onze hulp in, die van Albert en mij als secundaire helper

Ik vermoedde dat er weinig gegevens zouden zijn achtergebleven en dat Albert, gezien de omgeving, die de misdadiger wel tot grote voorzichtigheid moest hebben aangemaand, een hele hijs zou krijgen. Maar het werd voor hem „veni, vidi, vici”, of juist gezegd, ik kwam, ik rook en ik vond.

De hond bracht mij daar eerst door verscheidene straten en steegjes. Wel een kwartier lang. Maar toen bleef hij staan voor een perceel, dat ook bij de politie in een slechte reuk stond. Op mijn kloppen aan de gesloten deur werd eerst niet opgedaan. Maar gedachtig aan het „frappez, frappez toujours”, hetgeen beduidt „klop maar door”, klopte ik nog eens en nog eens en ten slotte schopte ik eens flick tegen de deur aan en dit had succes. Er kwam leven in de brouwerij. Ik hoorde gestommel achter de deur en deze werd met een ruk geopend.

Toen aanschouwden mijn ogen een fraai binnenhuistaferaal. In de kamer, die onmiddellijk achter de deur lag, bevonden zich drie robuuste manspersonen en drie dames, als ik ze zo mag noemen. De heren begonnen aanstonds te schelden en te dreigen, maar ik maakte mijn verontschuldiging, dat het een politiemans niet altijd vergund is, zijn komst ver van tevoren aan te kondigen en hij dus ook wel eens op de meest ongelegen ogenblikken voor de dag komt.

De dames lagen namelijk te bed. Ik gelastte haar, op te staan, maar dat lokte heftige protesten uit. Zij waren ziek, zeiden ze, en mochten van de dokter niet opstaan. „Nou, dat tref dan goed”, zei ik, „want ik ben meer dan een dokter, ik ben de professor. Sta dus maar gerust op.”

Deze vrouwen schenen echter het advies van een hooggeleerde niet te willen opvolgen. En daarom zei ik tegen Albert: „Zoek!” en meteen sprong de hond bij een van haar op bed. Op een dergelijke bedgenoot was zij niet gesteld. Ook de andere twee dames hadden hier niet van terug. Ze wipten, voor zieken nogal kwiek, van haar legersteden, waarop Albert de dekens en het andere beddegoed omwoelde en met een gedeelte van het gestolen goed voor de dag kwam.

DAAROP gelastte ik het gezelschap zich in een behoorlijk tenue te steken en met mij mee te gaan. Toen zij reisvaardig waren en de mannen al mopperend en de vrouwen luidkeels scheldend bij elkaar stonden, zei ik tegen de hond: „Appie, tel eens even, hoeveel menschen er nu zijn.” Prompt blafte hij zesmaal. Zoals ik u al gezegd heb was dat een circuskunstje. Zo lang ik de pink van mijn rechterhand omhoogstak, blafte hij. En hield ik daarmee op, dan hield ook hij op. Maar die „hulpen” werden daar niet opgemerkt en een en ander maakte grote indruk.

„Gij zij nu maar voor, Albert,” zei ik toen. „Wacht buiten op ons en tel daar goed na, of ze allemaal zijn meegekomen.” De hond ging naar buiten en zonder verzet ging het gezelschap met mij de deur uit.

'T PLEITTE VOOR ZIJN VERSTAND...

EEN inbraak, een gefingeerde inbraak, een bankdiefstal en een gestolen regimentskas, Albert was een veelzijdige politiehoofd. Hij trok zich niets aan van omgeving en mensen, hoog of laag, hij deed enkel zijn plicht. En die bestond daarin, dat hij door zijn onfeilbare neus, gepaard aan een overleg, dat haast menselijk leek, licht bracht in duistere zaken en schijnbaar hopeloze gevallen tot opheldering wist te brengen. De bewijzen, die hij wist te verzamelen waren zo overtuigend, dat de meest verstokte misdadigers door de mand vielen ofwel het wettig en overtuigend bewijs werd geleverd, waarop de rechter zijn uitspraak kon funderen. Ook spoorde hij verstopte voorwerpen op, die anders niet gevonden zouden zijn of wist schuldigen, die hardnekkig ontkenden, dermate te intimideren, dat zij doorsloegen. Het bleef intussen bij vreesaanjaging, de hond beet nimmer, hij speelde met zijn baas de comedie mee. Hetgeen voor zijn „verstand” pleit.

schap met mij de deur uit. „Zijn ze er allemaal, Appie?” vroeg ik. Waarop hij als bevestiging eenmaal blafte, want ik had eenmaal mijn pink opgestoken.

„Dames en heren”, zei ik vervolgens, „mag ik uw gids zijn naar het politiebureau? Albert, jij zorgt voor het vrouwelijke gedeelte en ik belast me wel met de jongens. Enne u moet niet proberen harder te lopen dan ik, want anders grijpt de hond u.”

Dat werd goed begrepen en zonder ongelukken kwamen we aan het hoofdbureau, waar het gezelschap voorlopig werd ingesloten. Bij nadere huiszoeking kwam de rest van het gestolen goed voor de dag en in een penantkastje werden bovendien nog drie geladen revolvers gevonden. Het was maar gelukkig, dat het gezelschap min of meer verrast werd, want anders zou ik die ongewapend was, in een moeilijk parket zijn geraakt.

INTUSSEN zijn misdadigers vaak sportief en hebben zij waardering voor de prestaties van de politie, als deze hun te slim af is. Hoe harder zij schreeuwen en dreigen, des te minder durf hebben ze. En het is alsof zij zichzelf moed willen inspreken met al dat gebral. Een vreesachtige politiemans krijgt dan ook eerder een pak slaag dan degene, die lef toont. Voordar ik met de hondenafrichting was belast, heb ik dat menigmaal ondervonden. Maar ik heb ook menig robbertje moeten vechten.

Even na deze wel zeer vlot verlopen zaak had er een inbraak plaats in de Apollolaan in Amsterdam, waar men echter bij het werk was gestoord en overhaast de vlucht had moeten nemen. Een jasje en een paar schoenen waren achtergebleven. En op een wastafel vond ik een reep chocola, waarin iemand had gebeten. De indrukken van de tanden stonden er nog in. Bij nader onderzoek bleek die chocola intussen... zeep te zijn. Ik stak de reep in de zak. We bleven nog even en ik gaf Albert lucht aan jasje en schoenen. Maar hij reageerde niet, zodat we onverrichterzake naar huis gingen.

Enige tijd later werd ik opgebeld, dat in het posthuis iemand als verdacht van diefstal was ingesloten, die ook wel wat te maken kon hebben met de mislukte inbraak in de Apollolaan. Of ik dus maar even met Albert wilde komen. Ik liet de gearresteerde man in een kring van andere personen plaats nemen, gaf Albert nog eens lucht aan het jasje en de schoenen... en jawel: hij bleef voor hem staan en blafte hem aan. De man bleef halsstarrig ontkennen, ook later bij de officier van Justitie en de rechter-commissaris.

* * *

BIJ de behandeling van zijn zaak kwam ik als getuige voor en had dus jasje, schoenen en zeep meegenomen. De schoenen kon hij niet aan krijgen, maar ten slotte ging het toch en toen deed hij of hij er niet op lopen kon. Toen het jasje maar eens gepast. Daarbij deed ik de merkwaardige ontdekking, iets dat vreemd genoeg door allen over het hoofd was gezien, ook door mij: het was van dezelfde stof als de broek en het vest, die de man aan had.

Ten slotte paste ik hem het stuk zeep in de mond en de indrukken van de tanden kwamen geheel overeen met zijn gebit.

„Wat doet u nu?” vroeg de officier, „gaat u die man chocola voeren?”

„Nee, edelachtbare,” zei ik. „Daar heeft hij in de Apollolaan ook al in gebeten, maar het smaakte hem niet best. Het is zeep, een Sinterklaasardigheidje....”

Meteen begreep de snoeper, dat ontkennen hem niet langer kon baten. De rechter deed hem voor enige tijd op Rijkskosten ergens in een pension, waar geen Sinterklaasurprises zijn.

* * *

OOK dat ging dus vrij vlot. Enkele weken later werd Alberts assistentie ingeroepen door de politie uit Watergraafsmeer. Daar was aangifte gedaan, dat er een bedrag van f 2000 uit een lessenaar zou zijn gestolen. Van dader of daders geen spoor.

Een dresséur van politiehonden moet overal op letten en ik liet daarom de man, die aangifte had gedaan, zijn verhaal nog eens vertellen en ging daarna op onderzoek uit. Sporen van braak bleken niet aanwezig te zijn en de aangever zei: „Dat komt uit, de dieven zijn vast door het bovenlicht naar binnen geklauterd.”

Ik onderwierp dat bovenlicht toen aan een nauwkeurige inspectie, haalde er een trapje bij en zag dat het vol stof en vuil lag, zodat deze mededeling onjuist moest zijn. Ik sprak er echter niet over, borg het trapje op en vroeg die meneer zijn jasje aan te trekken en eens even mee naar het bureau te gaan. Want ik had al genoeg gezien.

Hij vond dat in één woord geweldig. Zulke resultaten, terwijl de hond nog niet eens had gewerkt. Gezellig keuvelend bereikten wij het bureau. Toen we binnen waren, zei ik: „En dit is mijn arrestant....” — De man

ging geweldig te keer, maar ik zei: „Meneer, ik heb u gearresteerd wegens het doen van een valse aangifte. Er is niet bij u ingebroken.” Meteen bracht ik in zijn bijzijn aan de inspecteur verslag uit van mijn bevindingen. En dat scheen zo zwaar te wegen, dat hij bekende het geld zelf te hebben weggenomen. Hij zat in financiële moeilijkheden en hoopte zo, via de verzekering, zijn eigendom te verdubbelen. Het gevolg was, dat hij in verzekerde bewaring werd gesteld en deze muis een behoorlijk staartje kreeg.

* * *

NU zult u zeggen: wat heeft Albert daar nu mee te maken? Wel, de tegenwoordigheid van de hond, zijn snuffelen en rondlopen, maakten een grote indruk op de man. Hij moet hebben gedacht: „Die agent kan alleen door de hond weten, dat er geen inbraak is geweest en dat ik het zelf heb gedaan.” — En dat zal hem ten slotte er toe gebracht hebben maar te erkennen. Was ik zonder hond gekomen, of met een andere dan Albert, wiens faam zijn komst reeds voorafging, dan vermoed ik, dat hij was blijven ontkennen. En dan was het nog zeer de vraag geweest, of wij hem tot een bekentenis hadden kunnen brengen. Zo had dus Albert wel degelijk zijn aandeel in de oplossing van dit geval.

De tijd van vandaag. Een andere functie en een passende uniform.

DIEFSTAL OP DE BANK

OP zekere dag moest ik met mijn beide honden op het Hoofdbureau komen. Daar ontmoette ik de heer Van Ledden Hulsebosc, die mij kort en bondig mededeelde, wat hij van ons verlangde. Op een bank was een geldswaardig papier gestolen; de directie had er aangifte van gedaan en daarna was er dit merkwaardige gebeurd: het als vermist opgegeven stuk was plotseling teruggevonden, doch meteen was er een ander verdwenen. Vermoedelijk moest de dader dus worden gezocht onder de employés van de bank.

En daarom had de heer Van Ledden Hulsebosc aan twee rechercheurs verzocht om van het personeel, dat hiervoor volgens de directie in aanmerking kwam, de zakportefeuilles voor enige tijd in beslag te nemen en ze op te bergen in een nieuwe enveloppe, waarop de naam van de eigenaar. Hij wilde nu de honden laten ruiken aan het teruggevonden stuk en dan nagaan of zij die lucht zouden herkennen aan een der portefeuilles. Maar de heer v. L. H. was een zeer voorzichtig man, die nooit over een nacht ijs ging. Daarom wilde hij eerst eens onderzoeken of de dieren wel gedisponeerd waren. En daarvoor diende de volgende proef.

Op de binnenplaats van het Hoofdbureau lagen vele papieren verspreid. Daar tussen had de heer Van L. H. drie papiertjes gelegd, afkomstig uit zijn eigen portefeuille. Eerst gaf ik toen Bob lucht aan die portefeuille. De hond snuffelde wat rond en bracht toen de papiertjes bij mij. Ik liet Bob wegbrengen en zette Albert aan het werk. Je kunt namelijk nooit met twee honden tegelijk werken. Ze zijn jaloers op elkaar en... ook imiteren zij elkaar. De tweede doet graag wat de eerste heeft gedaan of tracht hem te overtreffen. En dan komt er dus niet veel van terecht.

Ook Albert vond de papiertjes. Nu wenste de heer Van L. H. een „tegenproef”. Hij vestigde mijn aandacht op een dubbelgevouwen briefkaart, die ergens was neergeworpen. De eigenaar van de kaart bevond zich onder de personen, die deze proef bijwoonden. Ten overvloede verwijderde ik mij, zodat ik geen psychische invloed kon uitoefenen op een en ander. Ik wist ten slotte, dat het om die briefkaart ging en ik wist ook van wie de kaart afkomstig was. Waar de honden steeds met mij werkten zou het dus mogelijk zijn, dat zij door mijn wetenschap werden beïnvloed en de neusproef derhalve niet zuiver werd.

Nu, de honden snuffelden aan de briefkaart, naar mij later werd verteld, gingen toen de benen van de aanwezigen beruiken en wezen ten slotte beiden luid blaffende als eigenaar aan een hoofdinspecteur van het Verkeerswezen, die inderdaad de eigenaar was. Nu was de heer Van L. H. gerustgesteld en konden we verder gaan.

OP een onderlinge afstand van één à anderhalve meter werden nu de enveloppen uitgelegd. Een hogere bankemployé kwam naar mij toe en zei: „Daar ligt 'n bepaalde portefeuille; die moet de hond opzoeken, want de eigenaar daarvan is vast en zeker de schuldige”.

„Meneer”, antwoordde ik, „als u zo goed weet wie de dader is, behoeven mijn honden niet te zoeken en ga ik weer naar huis”.

ZONDER AANZIEN DES PERSOONS

ZOALS het een goed politiehond betaamt, verrichtte Albert zijn werk „zonder aanzien des persoons”. Het was hem om het even of hij een bankdirecteur voor zich had of een zakkenroller; met genadeloze onpartijdigheid wees hij de schuldige aan. Gold het iemand van gezag en aanzien in de wereld, dan protesteerde deze soms luide tegen de aanwijzingen van „die snert-hond”, en een vuurwerk van hooghartige en boze woorden moest dan vaak de schuld bedekken. Bleef de door Albert aangewezen verdachte hardnekkig bij zijn onschuld, dan bracht Albert soms toch nog uitkomst; hij liet eens flink zijn tanden zien en soms was dat voldoende om zo'n toch al zenuwachtig geworden schuldige tot een bekentenis te brengen.

Hij schrok van die woorden en bood zijn excuses aan.

Anderen kwamen naar mij toe en vroegen of de voorstelling haast begon. Alsof het een comédie was... en niet om de vrijheid en de eer van de mens ging.

Eerst ging ik Bob halen. Hij nam lucht aan het stuk, snuffelde rond en wees ten slotte een portefeuille aan. Bob werd weggebracht en nu ging Albert aan het werk. Het was intussen stil geworden op de binnenplaats. Allen waren gespannen. Ook Albert nam lucht, snuffelde rond en al spoedig kondigde zijn geblaf aan, dat hij een portefeuille had gevonden — maar, dat was merkwaardig genoeg — een andere dan die Bob had aangewezen.

Een algemeen gemommel brak los. Nu zag je toch maar, dat die honden er ook niets van terecht konden brengen. Als het goed was, hadden ze immers dezelfde portefeuille moeten aanwijzen. En daarbij, de eigenaars van de twee portefeuilles waren juist zij, van wie men nooit zou mogen denken, dat zij zich aan de diefstal schuldig hadden gemaakt. Vooral de procuratiehouder van de bank protesteerde heftig tegen deze veronderstelling. Maar ik vertrouwde op mijn assistenten en zei: „U hebt de politie erbij gehaald. En die zal zo goed mogelijk haar plicht doen. Mensen laten zich nog wel eens bepraten of omkopen, maar honden niet. Daarom wil ik die beide heren hier op de binnenplaats hebben”.

De procuratiehouder vond het vreselijk, dat de heren nu als verdachten moesten komen door die „snert-honden”, waarvan hij, naar hij zei, wel iets meer had verwacht. Maar ik bleef bij mijn eis. Nu, toen de heren kwamen, zwaaide er wat. Met name een hunner zette een hoge borst. Hij vond het een schande dat ik hem tegenover de anderen zo voor schut zette, en hij dreigde, dat ik er wel meer van zou horen...

„Ja meneer”, antwoordde ik, „als u het niet heeft gedaan dan is dat natuurlijk niet leuk. Maar daar u toch onschuldig is kunt u zich rustig aan de proef onderwerpen. Mijn honden vergissen zich niet meneer!”

TOEN werden de beide heren tussen een twintigtal anderen geplaast. En wéér kregen de honden lucht aan het stuk, doch nu wezen zij, hetgeen opnieuw heel merkwaardig was, dezelfde persoon aan. Albert die toen nog jong was en zich nog niet helemaal in bedwang kon houden, ging zelfs rechtop tegen de dodelijk verschrikte employé staan. Maar hij deed hem verder niets. Dat deed hij eigener beweging nooit. Ik riep de hond natuurlijk streng terug en toen de man van zijn eerste schrik was bekomen, brak zijn verontwaardiging eerst recht tegen mij los.

„Ik laat me door jou en je beesten niet in het openbaar voor dief uitmaken”, schreeuwde hij. „En ik zal je wel....”

Hij werd daarop door de aanwezige rechercheurs uitgenodigd even mee te gaan, doch bleef ook in het kamertje, tijdens de ondervraging, luide zijn onschuld betuigen.

Ja, wat toen? Toen moest ik mijn bekende trucje maar weer toepassen. En ik zei dan ook: „Albert, die meneer zegt onschuldig te zijn. Dus je hebt je vergist, jongen....” Met één sprong was de hond bij de man, gromde geweldig en liet zijn geweldig gebit zien. De man verbleekte. „Haal die r..hond weg!” gilte hij. „Ik zal we bekennen....” En daarop volgde zijn bekentenis. Hij had het ontvreemde stuk verborgen op een W.C. achter het plankje, waarop de closetpapierrol bevestigd was.

* * *

MIJN werk was dus in zoverre afgelopen. Later vernam ik, hoe het mogelijk was geweest, dat de honden twee verschillende portefeilles hadden aangewezen. Dat kwam zo. De tweede persoon, van wie de portefeuille was aangewezen, zat met de dader aan een en dezelfde lessenaar. Aanvankelijk was hij ook in het komplot geweest, hij zou namelijk proberen, het ontvreemde stuk te verzilveren. Daartoe had hij het een paar dagen in zijn bezit gehad, maar hij vond de onderneming te riskant en had het weer teruggelegd. Vandaar dat men het eerste stuk opeens terug vond. Blijkbaar waren die paar dagen reeds voldoende geweest om een spoorje van zijn lichaamsgeur aan het papier mede te delen.

Dat die hoge Piet mij zei: „De man van die en die portefeuille moet je hebben”, bleek ook zijn reden te hebben. Het was die portefeuille van een totaal onschuldige, die werd verdacht, omdat zijn persoonlijke uitgaven de laatste tijd een beetje buitensporig waren geweest. Het bleek echter, dat hij een prijsje in de Staatsloterij had gewonnen en daarmee goede sier had gemaakt. En nu zou er niets gebeurd zijn, als hij verteld had van dat gelukje. Maar dat deed hij niet uit vrees, dat hij dan zou moeten tracteren. Hij maakte het geld liever alleen op....

Men moet altijd oppassen in de wereld, die op alles let. Men loopt niet in een zak en de jaloezie is groot.

Achteraf hoorde ik, dat de bank een flinke beloning had uitgelooft voor het terugbrengen van het ontvreemde stuk. Eerst speet het me, dat ik daar ook niet een passend deel van heb gekregen. Maar ik troostte me met de gedachte, dat paarden, die de haver verdienen, die in deze ondankbare wereld meestal niet krijgen.

OEFENING BAART KUNST.

TWEE DROEVIGE VOORVALLEN

ALS MEN eigenaar is van een speurhond, die zich allengs in wijde kring naam heeft verworven, wordt men herhaaldelijk gemengd in allerhande zaken en komt men in aanraking met mensen van allerlei slag. Daardoor krijgt men ook een kijk op de mensheid, die niet vleiend voor haar is. Ten slotte verbaast men zich over niets meer.

Soms wordt wel de uitdrukking „beestachtig” gebruikt. Maar dat is beledigend voor het dier dat niet veinst, nimmer doot uit lust om te doden, maar alleen gehoorzaamt aan de wetten der natuur en slechts uit nooddrift zijn hongersilt. Het zou voor de menselijke samenleving winst betekenen als menigeen zich spiegelde aan de deugden, die menig dier aan de dag legt: aanhankelijkheid, trouw en zorg voor de jongen. Doch laat ik niet gaan filosoferen. Ik ben maar een gewoon politiemann.

* * *

DAAR kwam op een morgen een man bij mij thuis, die mij dringend verzocht, met Albert met hem mee te gaan, aangezien een familielid, een jonge vrouw, die veertien dagen geleden haar eerste baby had gekregen, opeens spoorloos was verdwenen. Ik voelde er eerst niet veel voor. Want de vrouw was al vier dagen zoek en ik had dus niet veel hoop, dat Albert nog een spoor zou kunnen vinden. Maar de man bleef zó aanrangen en beloofde mij een zo rijke beloning — geld speelde geen rol, zei hij — dat ik op mijn aanvankelijke weigering terugkwam. Ten slotte verdiende ik maar een f 12,50 per week, waarvan ik ook de hond nog moest onderhouden, dus ..

Ik kan hieraan overigens direct toevoegen, dat die beloning nog moet komen. (Dit screef ik dertig jaar geleden, twee maanden, nadat Albert hier zijn diensten had bewezen; maar vandaag de dag is die beloning er nog niet).

Toen Albert en ik ter plaatse arriveerden, vervoegden we ons direct aan het perceel, waar de jonge vrouw was verdwenen. We troffen daar dezelfde jongeman aan, samen met een verpleegster, die zich, zo te zien, niet te veel aantrok van de verdwijning en die het best met meneer kon vinden. Toen ik vroeg om een kledingstuk, waaraan de hond lucht zou kunnen nemen, werd mij achteloos een japon van de vermiste vrouw toegeworpen. En daarmee ben ik toen maar vlug naar buiten gegaan. Een politiemann mag zich niets aantrekken van wat hij in dienst waarneemt, maar als mens stuitte het hele gedoe mij tegen de borst.

Albert bracht mij door verscheidene straten en ten slotte bij een kerk, waarvan de deur openstond. De hond ging meteen naar binnen. Nu mag een hond niet in een kerk komen en dus riep ik hem terug, zocht de koster op en bracht hem op de hoogte. „Gaat uw gang maar, meneer”, zei deze, „en laten we hopen, dat uw pogingen succes hebben. ... Dit is een wel zeer droevig geval”.

* * *

IN DE KERK bleef de hond snuffelend bij een der banken staan. Ik vroeg de koster

EEN DYNAMISCH HONDENLEVEN

IN DE carrière van de politiehond Albert zijn uiteraard hoogtepunten en laagtepunten aan te wijzen. Niet altijd was de opdracht belangrijk en meermalen leek deze zelfs zeer onbelangrijk. Maar dan kwam het voor, dat zich verrassende nieuwe gezichtspunten openden en de hond toch gelegenheid kreeg blij te geven van zijn bijzondere kwaliteiten. En zulks niet tot eigen glorie of die van zijn baas, die per saldo steeds een secundaire rol vervulde, maar tot heil van de gemeenschap. En natuurlijk is in deze mémoires niet alles verteld wat hij al zo heeft gepresteerd. Het zijn ten slotte de markantste punten, die werden gememoreerd en die wij weergeven.

Maar er zijn jaren geweest, dat het tweetal welhaast elke dag in touw was. De hond heeft niet lang geleefd. Het kan nauwelijks verwondering baren. Het was een dynamisch leven. Hij leefde voortdurend onder spanning en dat schijnt ook een dier — en zeker een dier met zulke fijne zintuigen — niet ongestraft te kunnen doen. Dat ook zijn meester, hoewel een nuchter en hard man, die physisch en psychisch best een stootje kon verdragen, soms diep onder de indruk kwam van wat zij samen meemaakten, bewijst wel, dat beiden intens meeleeften.

Hierbij dan enige dramatische voorvallen, waarbij Albert wel de zaak tot oplossing bracht, doch de afloop zeer triest was. Van verheugenis over een geslaagde speurtocht, zoals gewoonlijk, was hier dan ook geen sprake.

of hij hier misschien, drie a vier dagen geleden, een vrouw had opgemerkt, gekleed zoals ik dat beschreef. Men had haar signalement natuurlijk aan mij opgegeven en ook verteld, dat zij vermoedelijk een g. ijze bontmantel droeg, daar deze eveneens was verdwenen. Dat was zo. En de koster wist, dat zij haar eerste baby had gekregen en meende, dat zij nu haar eerste kerkgang weer maakte.

Zijn mededeling wekte sombere vermoedens bij mij op. Vermoedelijk had zij thuis verkeerde dingen gezien en zich dat erg aangetrokken, was naar de kerk gegaan en daarna ..

Albert leek wel in de war te zijn. Wat hij nooit deed tijdens onze speurtochten deed hij nu: hij ging naast mij zitten en keek mij vragend aan. Meestal ging hij meteen door, na een eerste contactpunt te hebben verkregen. „Tja”, zei ik, „we zullen toch verder moeten, jongen”. Hij begreep het, sprong op en voerde me snel door verscheidene straten van het oude stadje en ten slotte naar een losplaats aan

de rivier, waar hij niet vandaan was te krijgen. Vermoedelijk had de wanhopige vrouw zich hier in het water gestort.

Mijn vreselijke vermoeden werd een week nadien bewaarheid, toen men het lijk van de ongelukkige, nog in de grijze bontmantel gehuld, drijvende vond achter een strekdam.

Ik ben niet weer in dat huis teruggeweest. Ik wenste dat paar niet terug te zien, doch bracht rapport uit over hetgeen ik die dag had meegemaakt en meldde de plaats, waar Albert was blijven staan, aan het hoofd van de plaatselijke politie. Ik achtte dat mijn plicht als politiemans.

En op de terugweg was ik somber en stil. De hond begreep er niets van. Hij zat mij in de trein voortdurend aan te kijken, alsof hij wilde zeggen: „Wat heb ik dan voor verkeerd gedaan?” En toen heb ik hem toch maar even aangehaald. Want hij mocht niet gaan denken, dat mijn zwijgen aan hem te wijten was.

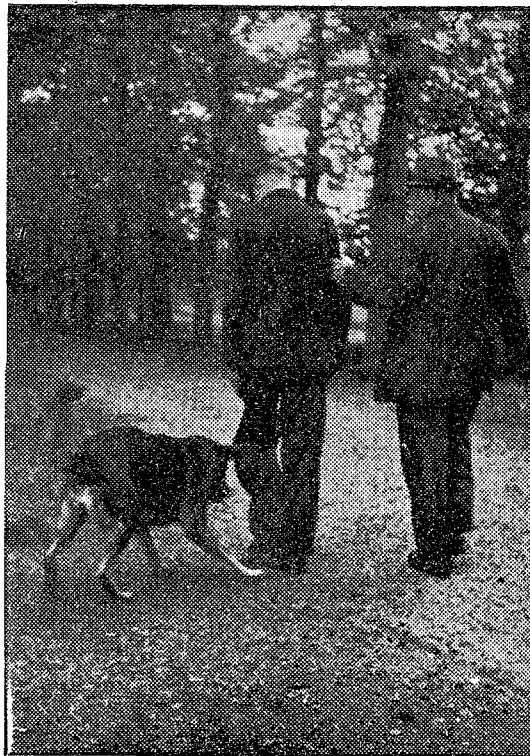
Thuis heb ik maar niets verteld. Met deze zijde van het leven hadden mijn kinderen niet nodig kennis te maken. Heb ik geen gelijk met de bewering, dat het beter zou zijn, wanneer sommige mensen meer „beestachtig” dan menselijk waren.

* * *

EEN ANDER GEVAL met trieste afloop maakte ik twee dagen daarop mee. Toen werden we geroepen om een nachtwaker op te sporen, die bij een ontploffing aan de Broodfabriek „Ceres” te Amsterdam was verdwenen. Er was daar een oven uit elkaar gesprongen en door deze explosie was een grote ravage aangericht. Balken, puin en kalk lagen door elkaar op een hoop en daaronder moest een mens liggen, die misschien nog leefde en, althans bij tijdige hulp, nog kon worden gered. Er was dus spoed geboden.

Maar ik betwijfelde het zeer of Alberts neus hier in die stuivende kalkrommel ons van dienst kon zijn. Wanneer er echter een mensleven op het spel staat, dient men alles in het werk te stellen. Ik liet de hond daarom lucht nemen aan de pijp, die vermoedelijk van de man afkomstig was en hij ging rustig aan het zoeken.

„Ga toch weg met die snerthond”, riepen de werklui, die aan het opruimen waren. „Ga weg met je kees!” Ik nam hun deze opmerkingen niet kwalijk. Ook zij waren zenuwachtig bezig, terwijl ik hun verzocht dat werkje even te stoppen, omdat het anders voor Albert te veel zou stuiven. Zij hielden echter niet op, zodat wij

OPGEBRACHT. . . .

onder moeilijke omstandigheden moesten doorwerken.

Albert liet zich door de wolven stof echter niet weerhouden en al spoedig zag ik hem aan een lat trekken, die boven de hoop stenen en kalk uitstak. En toen hij die had weggerukt, begon hij in het puin te krabben.

„Hier ligt de man”, zei ik tegen een paar arbeiders. „Ga hier direct voorzichtig graven”. — Maar het enige antwoord dat ik kreeg, was: „Nou gaat die kerel nog commanderen ook!” Daarop begon ik zelf met mijn handen voorzichtig de stenen opzij te leggen en het puin te verwijderen. Al gauw kreeg ik een arm te pakken.

En toen veranderde opeens de houding van de mannen. Zij kwamen me aanstonds te hulp, intussen hun verontschuldigen aanbiedende, en hielpen ijverig mee om het lichaam van de nachtwaker — want hij was het — onder het puin vandaan te halen. Helaas, de man was al dood toen de hond hem vond. Misschien als men ons eerder had geroepen, maar...

Niettemin was het, uit een oogpunt van speurtechniek gezien, knap werk van de hond. De mannen betreurden het dan ook openlijk, dat men niet eerder onze assistentie had ingeroepen en hadden nu niets dan lof voor de „keeshond” (die nota bene een Tervuerense herder was...)

Ook de hoofdcommissaris van politie, die inmiddels op het terrein van de ramp was verschenen, sprak zijn bewondering uit over de prestaties van Albert, die, ondanks de stuivende kalk, het spoor had weten vast te houden.

DE VERDWENEN REGIMENTSKASSEN

IN DE HARKAMP werd op een dag in het eerste jaar van Wereldoorlog nr. I een regimentskas gestolen. Ondanks uitgebreide onderzoekingen bleven de dader en de duiten onvindbaar en waar het vernuft van de mens faalde, moest toen de neus van een hond uitkomst brengen.

En die hond was natuurlijk Albert. Hij had reeds zoveel naam gemaakt, dat het wel leek, alsof er maar één goede politiehond in Nederland was. Hetgeen natuurlijk overdreven mocht heten. Er waren er meer, en er kwamen er gaandeweg nog meer. Maar Albert had zoveel „causes célèbres” op zijn credit, dat hij algemeen als de beste werd uitgekreten.

Enfin, we reisden naar de Harskamp, vernamen daar de toedracht van de zaak en bemerkten al spoedig, dat er geen sporen meer waren. Tenzij dan het raampje, waar de dief doorheen geklommen moest zijn, nog enige lucht van hem had bewaard. En dat leek dus wel een zeer moeilijk karwei te zullen worden. Want daar kwam bij, dat het enige, dat ik Albert niet had geleerd, was: lucht nemen aan een kozijn. Niettemin lukte het, boven mijn verwachting trouwens. Want nadat hij het kozijn een beetje had besnuffeld, ging de hond op stap, bracht mij door het hele kamp en liep eindelijk een barak binnen. En we waren er nog niet binnen of de soldaten daar begonnen te keer te gaan, te tieren en te schelden, op mij en op „die r... hond”, dat het wel leek of ik in een gekkenhuis was terechtgekomen. Eigenlijk gezegd, begreep ik er niets van. De reden van dat tumult bleek later. En gelukkig liet Albert zich er niet door intimideren. Hij zocht rustig verder. Toen hij bij een onbeslapen krib was gekomen, sprong hij er op en greep een broek, die dubbel gevouwen onder het model-kussen lag. Het bleek een kledingstuk te zijn, dat toebehoorde aan een kok, die met verlof was. Vandaar de onbeslapen krib.

Ik verliet de barak weer en ging naar de kapitein van deze compagnie, wie ik verzocht de jongens een beetje tot bedaren te brengen. Hij probeerde het, maar ze lachten hem in zijn gezicht uit. De tucht scheen wel zoek. Maar dat werd mij te bar, zodat ik opsprong en hun vertelde, dat zij zich als jonge kerels moesten schamen ten eerste om zo te keer te gaan en ten tweede om hun barak zo te laten vervuilen. Want dat was inderdaad het geval. Het was een schandaal zoals alles er uitzag. Blijkbaar kwam de kapitein er niet vaak binnen of wilde hij het niet zien.

Maar nog diezelfde middag werd met een grondige schoonmaak begonnen. Alles moest naar buiten etc. etc. Maar ik was natuurlijk het kwade beest en ze begonnen mij nog meer te honen. Ik moest namelijk enige tijd in het kamp blijven wachten op de terugkomst van die kok. Want die wilde ik wel eens aan de tand voelen.

* * *

INTUSSEN probeerde men mij bij een nieuw onderzoek in te schakelen. Een sergeant van de militaire politie vertelde me namelijk, dat er zoveel Rijksgoederen werden gestolen, dat de hele buurt er van sprak. Zou het nu niet mogelijk zijn, om met assistentie van

SLECHTS EEN MIDDEL ...

MOORDEN, inbraken, diefstallen... de taak van een politiehond ligt, net als die van de politie zelf, steeds aan de duistere zijde van de samenleving. Het zijn niet wat men noemt „joyeuze” karweitjes. Of zo'n dier dat begrijpt valt intussen te bezien. Wel is zeker, dat Albert onderscheid maakte tussen de resultaten van zijn speurtalent. Hij bezat het vermogen om goed van kwaad te onderscheiden. Tegenover werkelijke misdadigers was hij grimmig en kort, terwijl gelegenheids-overtreders van een of ander wetsartikel op een „humane” behandeling zijnerzijds konden rekenen. Dit was zeer merkwaardig en gaf natuurlijk dikwijls, zowel aan zijn geleider als aan de politie-autoriteiten een „hint”. Zij konden als het ware aan de hond merken of men de rechte man te pakken had. Natuurlijk mochten ze daarop hun oordeel niet baseren, maar het was wel vaak een stap in de goede richting. Een politiehond mag slechts middel zijn om tot de oplossing van een zaak te geraken; men mag hem niet als getuige à charge of à décharge laten optreden. Zijn vrolijk blaffen of nijdig zijn geldt niet als bewijs.

Albert eens wat van het gestolen goed op te sporen?

Aha! Nu begreep ik, waarom de soldaten in die barak zo te keer waren gegaan, toen ik met Albert binnenkwam. Hun geweten was niet zuiver en zij dachten, dat ik voor hen kwam.

De volgende dag ging ik met de sergeant mee op onderzoek bij boeren in de omtrek. Bij het eerste huis het beste, waar wij, zoals dat te doen gebruikelijk is op het platteland, de achterdeur binnenkwamen, gingen de vrouw en de dochters de voordeur uit met dekens en schoenen, om die in het bos te gaan verbergen. Maar die vlieger ging niet op. Want daar had ik Albert op post gezet — een Amsterdammer is altijd nog een beetje meer bij dan zo'n sluwe Veluenaar — en Albert liet de vluchtelingen niet door, zodat we dadelijk een goede haal deden.

En zo ging het die dag haast bij ieder huis, dat we bezochten. Het was in één woord bar. We konden karrevrachten Rijksgoederen in beslag nemen en de zaak groeide ons gewoon boven het hoofd, zodat we assistentie moesten inroepen.

Inmiddels vernamen we ook, hoe die goederen uit het kamp bij de burgers terecht kwamen. Het begon 's morgens om vier uur al aan de achterzijde, bij de keukens. Daar lagen dan de helers te wachten en kwamen de transacties tot stand. Maar ja, om dat uit te zoeken, was

ik niet in het kamp. Albert en ik hadden ons aandeel hierin reeds geleverd door een aanzienlijk deel der goederen op te sporen.

* * *

DIE AVOND zou de kok van verlof terugkomen. Hij moest om tien uur binnen zijn. Maar wie kwam — géén kok. Bij nadere informatie bleek, dat hij wel met de trein was gekomen, maar zich niet bij de wacht had gemeld.

De volgende dag gingen Albert en ik, vergezeld van die sergeant en nog een paar assistenten, de bossen doorzoeken. En daar vonden we, na enige tijd, het lijk van de jongeman. Hij had zich verhangen. . . . Kameraden hadden hem verteld, dat de hond hem als de dief van de regimentskas had aangewezen. Men had namelijk maar aangenomen, dat het vinden van die broek een voldoende bewijs zou zijn. En de angst had hem tot zijn wanhoopsdaad gebracht. . . . Want hij was de dader. Dat bleek, toen bij hem thuis nog een deel van het vermiste geld in beslag kon worden genomen.

* * *

ENIGE TIJD later was ook te Nieuwersluis de regimentskas zoek. Het scheen wel, of men die kassen klaar zette voor de eerste de beste, die ze wilde meenemen. En daar we nu toch „thuis” waren op dit gebied, gingen de hond en ik meteen op reis.

En daar scheen aan de grond, waarop degene moest hebben gestaan, die het geld uit de kas nam, nog voldoende lucht voor Albert te zijn achtergebleven. Hij ging onmiddellijk het kamp in en wees daar een militair aan. Deze werd meegenomen om te worden ondervraagd, maar hij zeide van niets te weten. Toen ging ik eens kijken of die snuiter soms ook nog geld in zijn kastje had liggen, maar voordat wij de barak binnen waren, liep de hond met zijn neus in de wind van mij vandaan, bleef even verder staan, begon te graven en haalde een zakje met geld uit de grond te voorschijn. En op dat zakje stond het wapennummer van de aangehouden soldaat. . . .

Ontkennen baatte toen niet meer. En hij gaf toe, het geld te hebben weggenomen en begraven. Wel beloofde hij Albert te zullen vermoorden, zodra hij zijn straf had uitgezeten. „Pas maar op, jongmens,” zei ik, „dan zou je een dikke douw krijgen. Want Albert is ook van de politie. . . .”

Voor mij zou dit muisje echter ook nog een staartje hebben. Ik declareerde mijn onkosten en legde de burgemeester een rekening van f 11.40 voor. Hij zond de declaratie door naar het hoofdbureau en daar moest ik me verantwoorden bij een commissaris. Deze vroeg mij, hoe ik het in mijn hoofd haalde om zo'n rekening in te sturen.

„Meneer,” zei ik, „ik heb het niet in mijn hoofd, maar op papier. En ik bedenk daar opeens, dat ik nog vergeten heb de burgemeester een nota te zenden voor het gebruik van mijn hond. Wat hier staat is alleen voor mij.”

Enfin, er kwam een hele hoop spektakel van en ik had veel moeite om mijn geld te krijgen. Het standje had ik echter zo maar. Ik wist mij echter altijd te troosten bij zulke dingen. Laster en verdachtmaking treffen nooit de middelmatige. . . . En aan de andere kant ontving ik zoveel waardering, dat ik me over dergelijke kleinigheden kon heen zetten.

* * *

ZO WERD IK EENS, toen ik per trein van een onderzoek terugkeerde, op het stationnetje van een kleine plaats door de gemeente-

veldwachter uit de trein geroepen. De goede man had al drie treinen afgewacht voor mij. Men wist namelijk, dat ik die dag zou terugkomen.

Er was een zaak van vermoedelijke brandstichting en het was zo'n rare geschiedenis, dat de hele plaats er van overeind stond. Men had gepoogd een zeer oud huis in brand te steken.

„Hoe lang is dat geleden?” vroeg ik de veldwachter. „Drie dagen.” „Als je nog eens wat hebt,” zei ik.

„Ja, ze zouden mij wel eerder hebben laten roepen, maar hadden de vorige dag pas mijn adres vernomen.

Op het terrein van de brandstichting was ook de burgemeester aanwezig. Hij wees mij op een lamp, waarvan de brander was afgebroken. Men had de petroleum op de grond gesprekend en aangestoken. Maar toen de olie op was, was meteen het vuur uitgegaan. Tjå, wie kon dat hebben gedaan?

Ik wist het ook niet, maar keek en keek, en toen zag ik opeens op de bol van het lampglas een vingerafdruk. Die bleek van een duim afkomstig te zijn. En die duim was niet normaal, er zat een groot litteken op.

„Heeft ù dat nog niet gezien, burgemeester?” zei ik.

De burgervader en zijn veldwachter keken elkaar eens aan en Zijn Edelachtbare zei: „Ja, daar moet je voor uit Amsterdam komen; daar zijn ze op zulke dingen ingesteld.”

„Nu,” zei ik, „het is anders nog niet zolang geleden, dat ik gesolliciteerd heb om hier agent van politie te worden. Dan had u hier Amsterdam ook kunnen hebben, maar u moest me toen niet. . . .”

Intussen leek het me toe, dat Albert hier van weinig nut zou kunnen zijn. Want de allesoverheersende petroleumlucht was natuurlijk een geweldige handicap. Gelukkig vond ik ook nog een halve want, zo'n gebreid kunstwerk, dat alleen pols en middelhand bedekt. En om toch iets te doen, gaf ik er Albert lucht aan.

En ziet — de hond bracht me het stadje in en bleef ergens voor de deur van een kapperswinkel staan, waar hij naar binnen wilde. Ik ging mee. Ik zou altijd m'n flieveler nog kunnen redden door me te laten scheren. . . . De kapper was juist bezig met een klant. Albert liep regelrecht op hem toe en de man riep verschrikt: „Meneer, hou die hond bij u, want zo kan ik m'n werk niet doen. . . .”

Dat deed ik natuurlijk en ging mijn beurt zitten afwachten. Toen de klant was geschoren en de winkel had verlaten, maakte ik me bekend als Rijksveldwachter. De scheerbaas verbleekte en vroeg me met niet geheel vaste stem wat dat beduidde.

„Laat mij je handen eens zien,” zei ik. — En laat nu op de duim van zijn rechterhand een litteken zitten als ik volgens de afdruk op het lampglas had mogen verwachten!

„Gaat u maar even mee naar de burgemeester,” zei ik toen. Nu, de man ging gewillig mee en op het gemeentehuis kwam, na enig aarzelen, de aap uit de mouw. Het oude huis was van hem en hij had niet voldoende geld om het op te knappen. Toen dacht hij „door de brand uit de brand”. Maar de vlieger ging niet op.

Burgemeester en veldwachter keken elkaar nog eens vreemd aan, toen ik hun de kapper als mijn arrestant voorstelde. Want deze had zelf de poging tot brandstichting bij de politie aangegeven. Maar de goede neus van Albert en. . . . een behoorlijke dosis goed geluk waren zijn ongeluk geworden.

DE MOORD OP DE BURGEMEESTER

OP EEN OCHTEND rinkelde bij mij de telefoon en toen ik mij had gemeld, bleek het de heer Van Ledden Hulsebosc te zijn, die mij vroeg mee te gaan naar het plaatsje Beesd in de Betuwe, waar in de afgelopen nacht de burgemeester was vermoord. Ik sprak met hem af, dat ik met beide honden zou komen.

Ik trof hem op de afgesproken tijd aan het Weesperpoortstation en wij gingen met de trein naar Geldermalsen, waar enige heren stonden met een auto, om ons naar Beesd te brengen. Als ik schrijf „ons”, dan is dat eigenlijk niet juist; want er was in die hele grote auto nog maar één plaats vrij. En die was bestemd voor de heer Van L. H. Ik moest er dus blijkbaar maar te voet zien te komen.

De heer Van L. H. zei echter, dat, als er geen vervoergelegenheid was voor mij en mijn honden, hij meteen weer naar Amsterdam terugging. Want wij waren zijn beste helpers. Na lang heen en weer gepraat — ze waren daar blijkbaar nogal op de penning — bestelde men nog een auto en zo reden we dan naar Beesd.

* * *

OP HET gemeentehuis, waar de burgemeester woonde, aangekomen, begon ik aanstonds te betwijfelen of de honden er wel in zouden slagen, enig spoor te vinden. Het had al een paar dagen geregend en zoals te doen gebruikelijk was er op de plaats van het misdrijf veel heen en weer gelopen. Op één plek was men echter niet geweest en dat was ons geluk: de omgeving van de ladder, die de moordenaar tegen het gemeentehuis had gezet om op de eerste étage te komen, waar de secretarie was gevestigd, had men namelijk ongemoeid gelaten.

Nu moet u weten, dat deze moord werd gepleegd in het laatst van Wereldoorlog I en dat toen de levensmiddelen gedistribueerd werden. Het was de dader vermoedelijk te doen geweest om distributiebonnen, welke op de secretarie bewaard werden. De burgemeester was echter wakker geworden door het lawaai, dat bij het openschuiven van het raam was gemaakt. En hij was op de overloop gekomen en prompt door de inbreker doodgeschoten. Deze had daarop onmiddellijk de vlucht genomen, er werd althans niets vermist.

* * *

ER BESTOND dus een mogelijkheid, dat de stijlen van die ladder nog enige lichaamsgeur van de moordenaar hadden vastgehouden. Daarom liet ik de honden er lucht aan nemen. Ik merkte alras, dat de dieren een spoor hadden gevonden. Zij trokken me mee door de tuin en

SPEURZIN EN „VERSTAND”

◆

EN HIERBIJ dan een serie moorden, waarbij Alberts speurzín en „honds verstand” de dader wisten te vinden. De hond stond voor niets. Hij wist alle handicaps voor zijn „neus” te overwinnen en ook fysiek was hij onverslaanbaar. En zijn baas moest mee en ging mee. Het ging soms door dik en dun, maar zij slaagden en daar ging het om.

over het gazon en bleven in een leeg bloembed staan bij een voetafdruk, waarvan de heer Van L. H. een gipsafgietsel maakte. Daarna brachten ze me achter in de tuin met een brede moddersloot, waarover een vermoldde plank lag. Toen de honden daarover gingen, kraakte deze zo erg, dat ik maar liever over de sloot sprong. We waren nu in een beweide kerseboomgaard en na enige tijd bleven de honden daar blaffend stilstaan. Daar hadden ze dus iets gevonden, dat de moeite waard was. Want het was net alsof ze het wisten: bij belangrijke dingen blaffen ze.

Nu, ik vond daar in het gras een middelmatig groot breekijzer, dat er nog niet lang kon hebben gelegen, want het vertoonde bijna geen spoor te roest. Het vermoeden lag dus voor de hand, dat de verdachte dit had gebruikt om het raam van de secretarie open te breken. Dan zou dus de moet in het kozijn met het breekijzer moeten overeenkomen.

Dat bleek inderdaad het geval te zijn. Aangezien dr. Hulst uit Leiden, de lijkschouwer, nog niet klaar was en de heren van het parket en de heer Van L. H. nog niet beneden waren, gaf ik Albert bevel om het terrein verder af te zoeken. Hij bracht me naar een dijkje om een stuk ondergelopen land. Er stond ongeveer vijftien centimeter water. De hond deed herhaalde pogingen om in het water te gaan, maar het scheen of hij niet goed durfde. Telkens voelde hij met zijn voorpoten, als het ware om de diepte te peilen. Daarom zei ik — wat ik anders nooit zei: „Vooruit, Appie. Zwemmen hoef je hier niet; het is niet diep hoor!” Want ik dacht: er kan best wat in dat water zijn gegooid.

Voetje voor voetje ging de hond verder en bleef toen plotseling staan. Hij stak op die plek telkens zijn snuit in het water, doch scheen, wat er lag, niet te durven of te kunnen oppakken. Daarom waagde ik er een paar natte voeten aan, ging naar hem toe en riep „Apport!”, wat ik anders ook nooit deed, en jawel: zijn kop verdween helemaal onder water en toen hij

weer boven kwam, zat er een revolver in zijn bek.

Nu, toen hij die aan mij bracht, heb ik hem eens even extra geknuffeld, dat kunt u wel begrijpen. Het bleek een dienstrevolver te zijn, waarvan het rondsel 6 patronengaten telde. Vijf patronen zaten er nog in. Ik ging dadelijk naar het gemeentehuis, waar bleek, dat de kogel, die aan het leven van de burgemeester een ontijdig einde had gemaakt en die door dr. Hulst uit de wonde was verwijderd, inderdaad van dezelfde soort en hetzelfde kaliber was als die, welke nog in de gevonden revolver staken.

Inmiddels was bekend geworden, dat daags voor de moord een dienstrevolver van de veldwachter Van Tricht was gestolen en dat er woonwagenbewoners om distributiebonnen waren geweest. Daarom meende de officier van Justitie er goed aan te doen, die mensen eens in het oog te houden. Hij gaf daartoe last aan de politiekorpsen in de omtrek.

Daar ons werk nu was geëindigd, reden we terug naar Geldermalsen en stapten in de trein, die ons naar Amsterdam terug had kunnen brengen. Maar in het station Utrecht verscheen de heer Van L. H. voor mijn coupédeur en vertelde mij, dat de Utrechtse politie tussen Schalkwijk en Houten een woonwagen had aangehouden, omdat de bewoners er van haar wantrouwen hadden gaande gemaakt. Zij waren naar het hoofdbureau te Utrecht overgebracht en daar had men aan een mogelijk verband met de moord in Beesd gedacht. In Beesd had men de politie medegedeeld, dat we al weer op weg waren naar Amsterdam, met die en die trein, enz. enz.

* * *

ZO KREEG IK het verzoek van de Utrechtse politie, naar het hoofdbureau te komen. Wij togen naar de Ganzenmarkt, waar dat toen nog was gevestigd, voor het houden van mijn bekend experiment.

Er was daar een ruime binnenplaats en daar werden, nadat ik met de honden in de wachtkamer was aangekomen, de drie gearresteerde personen naar toe gebracht. Een aantal werklieden dat bij een belendend gebouw bezig was, werd gevraagd, of zij wilder assisteren. Nu, dat wilden ze graag. Ze hadden zo iets nog nooit meegemaakt.

Nadat de mannen in een grote kring waren geplaatst, waartussen de drie verdachten, moest ik met de honden komen. Ik gaf Albert lucht aan het breekijzer, dat de heer Van L. H. in zijn bekende tas had meegenomen. En na enig snuffelen bleef de hond blaffend staan voor een der verdachten, die zich wat achteraf had gehouden. Ik haalde hem naar voren en toonde hem het ijzer. Natuurlijk wist hij van niets. Hij zette zelfs een brutale mond op. Maar ik zei: „Wil je je waffel wel es houden!” En meteen stond Albert dreigend voor hem.

U weet uit vroegere verhalen hoe ik hem geleerd had dat te doen bij een bepaald teken, dat ik hem gaf. Nu bedaarde de man gauw, maar van bekennen was geen sprake. Daarom

werd hij weggeleid. Albert werd nu opnieuw lucht gegeven aan het ijzer en hij ging weer snuffelend bij de mannen langs. Nu bleef hij staan voor een mannetje met een bult. Dat leek mij een beetje raar, dat die bij de ladder zou zijn opgeklimmen enz. enz. Maar ja, ik vertrouwde op de nauwkeurigheid van de hond, haalde de bultenaar uit de kring en liet hem breekijzer en revolver zien. En weet u wat hij zei?

„Het breekijzer is van de persoon, die de hond zo net heeft aangewezen.”

„En de revolver?” vroeg ik.

„De revolver is van De Rijk; die is in de richting van België gegaan.”

Natuurlijk werd onmiddellijk een verzoek om aanhouding en voorgeleiding naar alle grensposten gezonden, want die vogel mocht niet uit de kooi wippen. En inderdaad, hij werd later bij Roosendaal gegrepen.

„Maar wat heb jij dan gedaan, makker?” vroeg ik verder aan de bultenaar.

„Wel,” zei hij, „ik heb de plank over de sloot gelegd en de ladder tegen het huis gezet.”

„Maar heeft die eerste persoon dan niks gedaan?” vroeg ik verder.

„Ja, meneertje, ja — die heeft het raam opengestoten voor De Rijk.”

De zaak was dus rond. De eerste persoon bekende ook zijn aandeel in de affaire, al was het bij hem nodig, dat Albert hem even een kijkje op zijn slagstanden gaf, een middel, dat vaak hielp in zulke gevallen.

Toen de heren evenwel voor de rechter-commissaris te Zutphen verschenen, wisten ze ineens niets meer en heetten ze alles voor gelogen wat ze hadden verteld en bekend. De rechter-commissaris belde mij op en vertelde mij dat.

„Wit u dan maar tegen hen zeggen,” antwoordde ik, „dat Water met zijn honden wel even uit Amsterdam wil komen om hun geheugen een beetje op te frissen?”....

En ziet — die mededeling bleek reeds voldoende. Zij bekenden nogmaals alles.

Later zei de hoofdcommissaris van politie te Utrecht, die met veel belangstelling Alberts verrichtingen had gevolgd, tegen mij: „Agent Water, kom met die honden maar bij ons; wij kunnen je best gebruiken.”

Maar de banden, die mij bonden aan het goede oude Amsterdam, waren toch te hecht dan dat ik aan die vriendelijke uitnodiging gehoor kon geven. Misschien is het dom geweest, maar ja, dat weet men pas achteraf.

TWEE MOORDEN OPGEHELD

HET IS gemakkelijk, wanneer men telefoon aan huis heeft en voor een politiemans is het ook nodig, maar soms kan men zo'n toestel hartgrondig vervensen. Ik deed het toen ik 's nachts om een uur of twee door een aanhoudend gerinkel uit mijn slaap werd gewekt. Een voor mij vreemde stem verzocht mij direct met de hond naar de Beemster te gaan, waar men op een boerderij een vrouw vermoord had gevonden. Bij navraag bleek de vreemde stem aan een superieur te behoren, zodat het klokje van gehoorzaamheid voor mij sloeg.

Het was geen aanlokkelijk weer om naar buiten te gaan. Het was stikdonker en het regende pijpestelen. Maar daar heeft een politiemans niet op te letten. Ik pakte alle benodigdheden dan ook bij elkaar, haalde Albert uit zijn kennel en wij gingen er (met de auto) op uit. Het was geen plezierritje in die duistere regennacht over de smalle weg langs het Noordhollands kanaal, maar ja, wij kwamen er. Ik betwijfelde overigens, of er veel te speuren zou zijn voor de hond, want er was al veel water gevallen en het bleef maar gieten.

Ter plaatse ging ik allereerst op zoek naar een voorwerp, waaraan ik de hond lucht kon geven. Het viel niet mee dat te vinden, want men had alles alweer netjes opgeruimd en het slachtoffer was gereinigd en te bed gelegd. Maar ik zag de deur van de brandkast openstaan en vroeg meteen, of men daar ook al aan was geweest. Het bleek zowaar de enige plek te zijn, waar men af was gebleven.

Toen heb ik de hond lucht laten nemen op de grond voor de kast en dat was voldoende, want hij liep met mij het huis door, de achterdeur uit en toen het land op. En daar begon hij op een gegeven oogenblik luid te blaffen. Ik was verwonderd, dat de dader zo dichtbij zou zijn, maar toen ik bij de hond kwam, zag ik hem voor een koppel varkens staan, aan welke diersoort Albert altijd gruwelijk het land heeft gehad. Met dit weer had ik de dieren trouwens niet in het land, maar in een hok verwacht, hetgeen mij een beetje argwanend maakte. Voorlopig joeg ik ze weg, zodat de hond zijn speurtocht kon voortzetten, welke trouwens al spoedig eindigde bij een slootkant waar Albert snuffelend heen en weer bleef lopen.

* * *

TOEN ik die plek met mijn zaklantaarn belichtte, zag ik duidelijk de afdrukken van een paar klompen in de natte klei staan. Goed zo, dacht ik, wij zijn op de goede weg.

Daarna ging de hond weer het land door, doch sloeg plotseling een andere richting in. Wij kwamen bij een damhek, waar Albert overheen sprong, maar ik was zo vlug niet, ik klauterde hem na. Na een poosje ging hij weer terug en moesten wij weer over het hek. Dat ging nog twee keer zo. Ik dacht, nu is hij toch in de war. Maar ik zei niets, en ten slotte sloeg hij een bepaalde richting in en hield deze geruime tijd. Het viel niet mee te volgen, want het was hels donker en het bleef maar regenen.

Daarbij gingen wij tegen wind in, zodat ik doornat werd. Maar voor de hond was het beter, die kreeg nu de lucht in de neus. Albert bleef plotseling staan, vlak bij een boerderij, waar wij

OVERTUIGENDE BEWIJZEN

DE BUITENGEWONE SPEURZIN van Albert deed steeds weer vele mensen verbaasd staan, zowel in de kringen van politie en justitie als bij buitenstaanders, die er toevallig getuige van waren. Soms begreep aanvankelijk niemand iets van Albert's gedragingen en van zijn schijnbaar doelloos heen-en-weergeloopt, dat ten slotte toch wel degelijk zin bleek te hebben. Soms ook ging Albert recht op het doel af en leverde hij in weinige oogenblikken de sleutel tot mysteries, die zonder zijn medewerking misschien in het geheel niet of eerst na maandenlang speurwerk opgelost zouden zijn. De beide moordzaken, waarvan hieronder verteld wordt, zijn daarvan een overtuigend bewijs.

al rondlopende beland waren. Hij krabde daar aan een stapel hout en haalde er een hakbijl onder vandaan, die in het licht van mijn zaklantaarn bekeken, vol bloed bleek te zitten.

Alweer een belangrijke aanwijzing. De meeste politiehonden zoeken niet verder, wanneer zij iets hebben gevonden, maar Albert had die slechte gewoonte niet. Toen ik de bijl zorgvuldig had ingepakt ging hij ongevraagd door en stond spoedig aan een deur te krabben en te blaffen.

Ik bonsde stevig op de deur, denkende hier de moordenaar te zullen vinden. Na enige tijd kwam echter een oude boer naar buiten en vroeg verstoord, wat die herrie midden in de nacht te betekenen had. Ik maakte mij bekend als Rijkspolitiemans en wilde naar binnen gaan. Maar Albert was mij al voor en zette zijn onderzoek binnenshuis voort. Ik hoorde hem grommen en krabben. Hij had dus weer wat gevonden. Na wat gepruttel liet de man mij binnen en bij het licht van een lantaarn zag ik een bedstee, waarvan de deuren openstonden, maar die overigens leeg was. Op mijn vraag, wie daar gewoonlijk sliep, zei de boer „mijn knecht, maar hij is niet thuis”. Hij wist ook niet, waar hij uithing.

Dat gaf mij natuurlijk veel te denken. Ik onderzocht de boerderij, maar vond niets en zette Albert toen weer aan het werk. Nu liep hij in de richting Midden Beemster, blijkbaar het spoor bijster zijnde. Ik riep de hond terug, waarna wij de auto gingen opzoeken.

* * *

ENIGE UREN LATER werd de man aangehouden in de Schermer bij Stompvoren. Ik was bij de ondervraging aanwezig en vroeg hem, waarom hij eigenlijk die vrouw vermoord had. Hij zeide van geen moord te weten. Toen vroeg ik hem, waarom hij niet thuis had geslapen, waar hij van plan was naar toe te gaan, en waarom hij het bundeltje goed, dat hij bij zijn

arrestatie bij zich had, had meegenomen. Maar op iedere vraag wist hij een min of meer passend antwoord te geven. Ik had echter nog een pijn op mijn boeg. Hoe kwam hij aan al die krabben in zijn gezicht. Toen begon hij te huilen. In hoeverre het gemeend was, kon ik niet nagaan, want een ogenblik later vertelde hij zonder ook maar een spoor van spijt te tonen, waarom en hoe hij de vrouw had vermoord. Hij kreeg later 18 jaar gevangenisstraf.

* * *

EEN DAG OF WAT later was er een tweede moordgeval, dat bekend werd als de moord in het Oostzanergat of de moord in de roeiboot. Een 14-jarige kantoorbediende was op een Zaterdagmiddag niet thuisgekomen en hoewel er rechts en links was gezocht, hij bleef spoorloos. Ten einde raad wendden de wanhopige ouders zich tot de politie en deze deed een beroep op de speurzinnen van Albert. Volgens een ongecontroleerde mededeling, zou de jongen het laatst in een roeibootje op het IJ zijn gezien. Dat werd moeilijk zoeken, want het IJ is breed. Maar ja, wij begonnen er toch maar mee en o, wonder: onze pogingen hadden succes: wij vonden het lijk in het Oostzanergat. Aan de kleding ontbraken boord en das, terwijl sporen van geweld op het lichaam deden vermoeden, wat aan de verdrinking moest zijn voorafgegaan. Maar wie was de dader? Ik ben toen de ligplaatsen van de huurbootjes afgegaan, totdat in de Zandhoek Albert mij uit een bootje een knoop bracht. Ik informeerde bij de booteigenaar, wie 's Zaterdagmiddags het bootje hadden gebruikt. Het bleek een volwassen persoon te zijn. Daarna vernam ik, dat bij de Haarlemmerpoort nog twee personen in het bootje waren gestapt en dat een van hen die jongen kon zijn geweest. Veel verder waren wij met deze aanwijzing niet gekomen, maar ik zette door en ging weer met Albert naar het Oostzanergat. En op een zeker punt kreeg de hond daar blijkbaar iets in zijn neus, want hij ging te water en zwom naar de overkant. Daar bleef hij weer staan snuffelen, ging nogmaals het water in, kwam er aan mijn kant weer uit, liep snuivend langs de oever, ging op dezelfde plaats weer te water naar de overkant en kwam weer terug. Er was dus iets in dat water. Als een hond zwemt kan hij nl. niet speutren, omdat hij zijn neus boven water houdt.

Ik keek het watervlak nog eens rustig af en merkte toen, dat er een rietpol middenin lag, waarna ik de politieboot liet aanrukken en de bemanning verzocht, bij die pol te gaan dreggen. Na enkele vergeefse pogingen brachten zij boord en das van het slachtoffer boven.

* * *

INMIDDELS kwam het bericht binnen, dat op een der bureau's een persoon was aangehouden, die men enigermate er van verdacht bij dit misdrijf te zijn betrokken. Ik nam deze man mee naar het Oostzanergat, ging met hem aan de kant van het water zitten tegenover de rietpol en begon een gemoedelijk gesprek, dat ik echter in een bepaalde richting leidde. Een politie-ambtenaar is bij zo'n gesprek in zeker

opzicht een gespleten persoonlijkheid, maar ja, wat moet men? Als men recht door zee gaat, komt men niet tot een resultaat. Hij moet zijn vragen met tact stellen om door de antwoorden tot waardevolle aanwijzingen te kunnen komen. Toen ik via de liefhebberijen van roeien en vissen had vernomen, dat hij roeien kon en er vaak met een bootje op uittrok, kreeg ik tevens de mededeling, dat een goede bekende van hem, een behanger, Visscher genaamd, vaak van de partij was.

Jammer genoeg mengde zich op dat moment een inspecteur van politie, die ook bij ons zat, in het gesprek en deed zo'n stomme vraag, dat mijn man schrok en niets meer kon of wilde zeggen.

Enfin, behanger Visscher werd door de politie opgespoord, maar hij wist natuurlijk van niets. Niettemin werd aan de eerstgenoemde man verteld, dat Visscher beweerde, dat hij het had gedaan. En toen werd hij fel en deed ons het volgende verhaal:

Hij en Visscher hadden de jongen een kwitantie laten innen en uit vrees, dat de knaap hen zou verraden, was besloten hem te verdrinken en een en ander te doen voorkomen als een ongeval. De jongen had zich in zijn doodsangst echter zeer heftig verzet en Visscher had hem toen vermoord en het lijk te water geworpen. Hijzelf had daaraan niet meegedaan, hij had alleen het bootje geroeid. Tot zover het verhaal van de man.

* * *

INMIDDELS had ik getracht door Albert lucht te geven aan de kleding van het slachtoffer het bewijs te leveren, dat Visscher de schuldige was, maar die pogingen hadden geen succes: het spoor was zeker te oud.

Toch gingen wij met het verhaal van de eerste man Visscher te lijf. Deze bleek echter stevig geharnast te zijn. Maar ik merkte, dat hij een knoop van zijn jas miste en dat de knoop, die Albert voor mij had gevonden, van dezelfde soort was als die er nog aanzaten.

Ik vroeg hem daarom plompverloren: Hoe komt die knoop van je jas?

Hij wist het niet.

„En heb je wel eens in een roeibootje gevaren?”

„Nee, want ik ben bang voor water.”

„Toen je een bootje in de Zandhoek hebt gehuurd en met die jongen van 14 jaar bent gaan roeien, was je dat zeker niet?”

„Ik ben nog nooit in de Zandhoek geweest.”

„En hoe verklaar je dan”, vroeg ik, „dat deze knoop, die aan jouw jas heeft gezeten, door mij is gevonden in een roeibootje in de Zandhoek?”

Dat was de eerste vraag, waarop hij het antwoord schuldig bleef. Een en ander was voldoende aanleiding om een vervolging tegen hem in te stellen, en toen op de rechtszitting de politiedeskundige Van Ledden Hulsebosch rapporteerde, dat hij op het boordje van het slachtoffer vingerafdrukken had aangetroffen, identiek met die van Visscher, meende de officier, dat het wettig en overtuigend bewijs was geleverd. De rechtbank was het daarmee eens en Visscher kreeg gelegenheid om 18 jaar na te denken over zijn roeitochtje....

„KAZAN DE WOLFSHOND”

DOOR de toenemende roem van Albert als speurhond ging men in mij de grote „hondenman” zien. Zo is het nu eenmaal in de wereld. Wie succes heeft, hoe dan ook, wordt door het publiek op een voetstuk gezet, een voetstuk, waarop hij lang niet altijd behoort te staan. Zo werd zelfs mijn medewerking gevraagd als een of andere hond moest worden afgericht om op het toneel op te treden. Vele malen heb ik dan ook voorstellingen bijgewoond, zoals van het gezelschap Van Lier in het Rembrandt-theater op de Haarlemmerdijk. Oudere lezers van deze mémoires zullen zich nog wel verscheidene zulke stukken herinneren.

Welnu, op een middag, toen ik bezig was enige collega's te onderwijzen, hoe zij hun honden moesten africhten, kwamen op het terrein drie heren, die een hond wensten te kopen. Ik verwees hen naar een agent, die een hond had, welke hem in de dressuur niet voldeed en die het dier daarom wel kwijt wilde. De partijen werden het eens en de agent verkocht zijn hond. Toen kwamen de heren naar mij toe met het verzoek de hond te willen africhten voor een film, waarin hij moest meespelen.

De inhoud daarvan luidde:

Een zeer vermogend fabrikant was overleden en een neef zou al zijn hebben en houden, vele miljoenen, erven, maar de broer van de overledene, zijn vrouw en twee dochtertjes stonden hem in de weg. En toen werd in het brein van die neef het misdadige plan geboren om de hele familie, die hem de weg naar de zo fel begeerde miljoenen versperde, op zodanige wijze op te ruimen, dat hem niets ten laste kon worden gelegd. Daartoe chartert hij een misdadiger en wordt het volgende plan in elkaar gezet: Op een avond zal de neef zijn oom tot een bezoek uitnodigen en men gaat dan een glas wijn drinken. In de wijn van oom doet neef lief een vergif, dat vrij spoedig de dood veroorzaakt onder verschijnenselen, die veel lijken op een hartverlamming. De misdadiger zal intussen het huis van oom binnendringen, de vrouw overmeesteren en haar vastbinden op de rails van een spoorlijn achter het huis. Voorts zal hij het huis in brand steken, waar de beide meisjes liggen te slapen, zodat ook deze erfgenenamen van het toneel zullen verdwijnen.

De brand wordt gesticht tijdens het bezoek van oom aan neef. Daar de brandweer met loeiende sirenes komt aanstormen worden oom en neef er op attent gemaakt, dat er ergens brand is. Zij kijken uit het raam en zien, dat ooms villa in brand staat. Dan heeft oom reeds van de vergiftigde wijn gedronken en als zij beiden naar het huis snellen, zakt hij ineen — het is bekend, dat hij een zwak hart heeft — en zo wordt het waarschijnlijk dat een hartverlamming een eind aan zijn leven heeft gemaakt.

G EEN van beide heren heeft echter rekening gehouden met Kazan, ooms trouwe herdershond, die door zijn moedig en doortastend

EEN ZIJSPRONG NAAR HET TONEEL

E N hier is dan een hoofdstuk, waarvan de inhoud slechts zijdelings in verbond staat met Alberts bekwaamheid als speurhond. Hij speelt er namelijk zelf geen rol in, maar het zijn wel zijn kwaliteiten, die de baas van hem in het licht der publiciteit brachten, zodat deze allengs bij velen de speurhondenkenner en -dresseur als bemiddeling vragen bij aankoop van honden, men gaf hem honden in dressuur, waarmee een ander niet kon opschieten en ten slotte werd het zelfs zo erg, dat men hem vroeg om honden voor film en toneel af te richten. En het is dan ook over „Kazan de Wolfshond”, dat deze mémoires van Jacob Water, hoofdagent van politie, in Amsterdam, handelen.

optreden het hele plan in duigen doet vallen. Want de hond mist, nadat oom de villa heeft verlaten om neef te bezoeken, zijn baas en gaat hem zoeken. En ziet, juist op het ogenblik, dat oom en neef de glazen opheffen, springt Kazan zo onstuimig de kamer binnen, dat ooms glas hem uit de handen valt. Oom stuurt rijdig de hond naar huis terug, maar op de terugweg vindt Kazan de vrouw van de baas gebonden op de rail liggen. Hij bevrijdt haar door de knopen in het touw stuk te bijten. Intussen zijn de vlammen van het brandende huis naar buiten geslagen en Kazan rent na zijn reddingsdaad op de rails naar de villa, springt door een ruit en redt een der meisjes. Het andere kind is tijdig wakker geworden en angstig weggelopen. Het dwaalt nu ver van huis door de sneeuw, maar de trouwe hond weet het meisje te vinden en terug te brengen. Daarna loopt hij naar het huis van de neef, waar een twistgesprek is ontstaan tussen neef en misdadiger. Zij hadden nl. afgesproken elkaar na de misdaad te ontmoeten en de eventuele buit te verdelen. Er ontstaat een handgemeen, waarbij de huurling een beetje te heftig toegrijpt en neef doodt. De moordenaar vlucht het huis uit, maar stuit op Kazan, die hem grijpt en in bedwang houdt. Zo vindt de politie hem. De man wordt gearresteerd en bekend ten slotte de hele toedracht.

* * *

A L S U dit adembenemende verhaal hebt gevolgd, kunt u zich indenken, wat ik de hond zou moeten leren, die voor Kazan moest spelen. En om hem dat te leren, kreeg ik.... drie maanden tijd. Aan die limiet kon niet worden getornd. Nu, ik zei, dat ik het zou proberen, maar ik had er een hard hoofd in.

De voormalige eigenaar zei ook nog: Wat heb je nu gedaan, Water? Die hond wil niet leren en is bovendien een kwade rakker. Als

ik hem 's avonds zijn eten kom brengen, moet ik altijd een stok meeremen, anders vliegt hij mij naar de keel. Wees dus maar voorzichtig." Die agent was geen slecht dresseur, daarom kon ik waarde aan zijn woorden hechten, maar ik had eenmaal beloofd de hond binnen drie maanden te zullen africhten en vond het mijn eer te na om terug te krabbelen. De eerste avond de beste bleek mij al, dat de vroegere eigenaar niet had overdreven, want toen ik Kazan zijn eten bracht, trachtte hij mij te grijpen. Maar het antwoord dat ik hem gaf, viel hem blijkbaar niet mee, want nadien heeft hij het nooit weer geprobeerd.

Mijn gezag had ik dus gevestigd en ik ging met hem oefenen. Mijn bevelen gaf ik kort en krachtig en spelen deed ik nooit met hem, want dat kon hij niet hebben; hij had een verkeerde opvoeding in zijn jeugd gehad. Toen was er te veel met hem gespeeld en had men hem te weinig leren gehoorzamen. Door een strakke tucht moesten die fouten worden hersteld en naarmate zijn gehoorzaamheid toenam bleek hij wel te kunnen en willen leren. Het was vooral moeilijk hem te leren de knopen uit het touw te halen, waarmee een pop vastgebonden op een stel imitatie-rails lag. Die pop kreeg menige knauw en hij wilde er graag aan trekken en scheuren. En dat moest hij afleren, voordat ik hem zijn kunsten op een mens kon laten proberen. Toen ik meende, dat hij zover was, riep ik de assistentie in van iemand, die als vrouw verkleed en met een leren onderpak aan, zich aan die proef wilde onderwerpen. Ik hield mijn hart vast, want ik dacht: Dat zal wel bijten worden. Maar tot mijn grote vreugde deed hij het zo voorzichtig, dat het een lust was om te zien.

Natuurlijk wil ik u niet vermoeien met de beschrijving van de vele proeven die ik met de hond moest doen om hem alles te leren. En ik moet u zeggen: het ging wonder boven wonder goed.

Ik moet mijzelf hebben overtroffen, maar de hond deed het zeker.

NA drie maanden kon ik de heren inderdaad schrijven, dat, wat mij betreft, kon worden gefilmd. Maar nu hoorde ik opeens, dat hij in een toneelstuk moest optreden en gelukkig zou de opvoering daarvan eerst twee maanden later plaats vinden, dus was er nog gelegenheid om Kazan met de artisten te laten repeteren en hem aan hen en hen aan hem te laten wennen. Zo trok ik met de hond naar de Plantage Schouwburg, zeer benieuwd hoe die repetities zouden verlopen. Nu, dat liep best. Het leek wel, of Kazan, nu hij op de planken stond, het zich tot een eer rekende zijn rol zo goed mogelijk te spelen en alle 50 voorstellingen, die er zijn gegeven, heeft er dan ook niets aan gemankeerd.

Hoe de hond meeleeft met het stuk, moge

u blijken uit een incident tijdens een der opvoeringen, dat ik hier wil vermelden. Zondagsmorgens was er matinée en dan werd het stuk in verkorte vorm gegeven. Op een van die ochtenden was ik zelf verhinderd aanwezig te zijn en zou een jongen die mij 's avonds altijd hielp, mij vervangen. Onder de aanwijzingen die ik hem gaf, was ook deze, dat hij moest opletten, dat Kazan op tijd kwam. In de vergiftigings-scène deed ik op het ogenblik, dat neef zei: „Daar drinken wij op”, de deur voor Kazan open. De jongen zou dat ook moeten doen, maar hij vergat het. Dat was evenwel geen bezwaar. Toen de neef de genoemde woorden uitte, sprong Kazan dwars door de toneel deur heen op het toneel. Of hij ook goed wist, wanneer hij moest opkomen.

* * *

JAMMER was het, dat het Amsterdamse publiek onvoldoende opkwam. De mensen gingen blijkbaar liever naar de film „Kazan de Wolfshond”, die overigens een andere inhoud heeft dan het toneelstuk. Misschien had het toneelgezelschap ook te weinig reclame gemaakt. Hoe dan ook, ik kon haast geen geld loskrijgen, want er kwam vrijwel niets in kas. Toch moet ik eerlijk verklaren, dat de innerlijke voldoening over het bereikte resultaat en de waarderende woorden van mijn collega's, die natuurlijk allen naar het optreden van de hond waren komen kijken, ruimschoots vergoeden wat ik aan geld tekort kwam.

Mijn succes wekte intussen de nodige jaloezie, te meer daar ik in die dagen met een auto reed. Hoe was het mogelijk, dat een agent met een weksalaris van f 12.85 dat kon presteren, terwijl de hoofdcommissaris het met de fiets moest doen. Hij onderhield mij er persoonlijk over. Ik zou er wel veel aan verdienen, aan die voorstellingen. „Och meneer”, zei ik, „het is heel eenvoudig. Om mijn hond Albert op peil te houden, moet ik met hem steeds op ander terrein oefenen, nu eens in de bossen dan weer op de hei en aan de zee en om mij dat mogelijk te maken, heeft een groot vereerder van politiehonden mij die wagen cadeau gegeven”.

„Zo”, zei de HC, „zo, ik krijg zoiets nooit”. „Meneer”, heb ik toen gezegd, „dat komt misschien nog wel, afwachten maar”.

Wat kunnen sommige mensen toch nieuwsgierig zijn.

DROEVIG SLOT VAN HET VERHAAL

ZOALS de lezer uit verschillende hoofdstukken heeft kunnen bemerken is mijn leven als politiehonden-dresseur niet altijd over rozen gegaan. Ik heb me vaak verwond aan de doornen van miskennis en tegenwerking. Op den duur gaat dat een ernstig mens niet in zijn koude kleren zitten, en het is m.i. aan die energerende omstandigheden te wijten geweest, dat ik een aandoening aan mijn rechterbeen kreeg, waarvoor ik moest worden opgenomen in het Burgerziekenhuis te Amsterdam. Daar gaf de behandelende geneesheer me geen mooi bescheid. Het been zou moeten worden afgezet, anders had ik nog maar drie maanden te leven. Ik voelde er niets voor, ik wilde nog wel langer leven, maar ik wilde mijn been niet kwijt. Maar ja, er moest iets gebeuren. Te meer omdat ik volgens de bepalingen van de pensioenwet mij eenmaal diende te laten opereren. Nu, dat is geschied en de dokter verklaarde dat het voortaan een dubbeltje op zijn kant zou zijn. Wel, het is dertig jaar geleden dat hij dat verklaarde, en het dubbeltje staat nog steeds op zijn kant, maar ik loop best en met twee benen. Enfin, alle partijen waren toen bevredigd.

* * *

T IJDENS mijn ziekte kwam de trouwe hond mij steeds bezoeken. Ik zou het niet uitgehouden hebben zonder die bezoeken en hij ook niet, hetgeen later helaas is gebleken. Buiten de tijd van de bezoeken had hij altijd vrije toegang, en, wanneer hij werd verwacht, zette de verpleegster een stoel naast mijn bed. De hond kwam namelijk op zijn eentje van huis en meldde zich bij de portier, die hem de verdere deuren openmaakte. Als Albert kwam zei de man tegen hem: „Gaat uw gang maar, zaal 6, u weet de weg”. Dan liep de hond rustig alle gangen door tot zaal 6, waar hij zachtjes aan de deur krabde. De verpleegster opende die dan, Albert stapte naar binnen, wipte op de stoel, ging daar zitten en gaf mij een poot. Alsof hij wilde zeggen: „Ziezo baas, hier ben ik weer. En met mij gaat het goed, maar hoe is het met jou?”

De hond was telkens zeer verheugd mij te zien, maar blafte nooit uit vreugde. Want dat had ik hem geleerd. Aan blaffende politiehonden heft men niets, zij moeten zich ten allen tijde en overal weten te beheersen.

Hij likte mij ook nooit de handen of zo, dat

DE LAATSTE PHASE

EN HIERBIJ DAN de laatste phase van Alberts leven. Zijn dood was even mysterieus als zijn grote gaven, als men het zo mag zeggen. De baas laat in zijn memoires doorschemeren, dat hij gelooft aan zelfmoord bij de hond. Wij kunnen zijn gedachtingen enigszins volgen. Hij was dagelijks getuige van zulke opmerkelijke prestaties van Albert, dat hij menselijke gevoelens bij de hond begon te veronderstellen. En Alberts vreemde dood gaf inderdaad gereede aanleiding tot vermoedens van zelfmoord, als men zulke gevoelens bij een hond aanwezig acht.

Wij gaan echter niet zo ver. Wij wijten de dood van de hond op nog jeugdige leeftijd, Albert was pas een jaar of acht, aan een samenloop van toevallige ongelukkige omstandigheden, die de schijn wekken, dat de hond zich uit verdriet over de afwezigheid van zijn meester van het leven heeft beroofd. Niettemin is en blijft dit een dramatisch slot van de schitterende carrière van een politiehond, die zijns gelijke niet had. Althans in die dagen.

is gevaarlijk, er kunnen wormen of bacillen worden overgebracht en het is ook niet nodig. Als zij een poot mogen geven zijn de dieren even content.

* * *

EN FIN, ik praatte dan wat met de hond en als er een halfuurtje was verstreken zei ik: „Appie, het is tijd jongen, nu moet je weer naar de vrouw gaan”. Ik kreeg dan weer een poot en soms wel twee, hij sprong van de stoel af en ging de zaal uit, maar bij de deur wendde hij zich steevast om, en bleef staan kijken. En zelfs de verpleegster meende dan dat hij tranen in zijn ogen kreeg. Als hij zo een poosje had gestaan, zei ik: „Nu moet je toch heus gaan, Appie”. Dan nam hij gezwind de benen en verduwen.

Mijn herstel vorderde gestadig en zo kwam de dag dat ik op een paar stokken steunend, in de tuin mocht rondscharrelen. U weet hoe dat gaat, je lijkt dan wel 'n oude kerel van tachtig. Nu was de tuin in de Domselaerstraat, die langs het ziekenhuis loopt, met latten afgezet, maar

door de spleten kon men er in zien. Als mijn vrouw mij kwam bezoeken, keek ze eerst of ik er was. En Albert mocht toen niet bij mij komen, want in zijn blijdschap zou hij misschien tegen mij opspringen, en ik was nog te onvast ter been.

Mijn vrouw nam hem dan mee aan de halsband, maar dat was meneer niet naar zijn zin. Hij wilde haast niet met haar mee, hij wilde alleen gaan. Op een middag zouden mijn vrouw en de kinderen mij een bezoek brengen, maar zij zei tegen de hond: „Nee, Albert, jij mag niet mee, je mag vanavond naar de baas”. Hij keek erg te-neergeslagen en sloop weg.

* * *

TOEN ZIJ van het bezoek terugkwamen, had mijn vrouw het eerst te druk met de kinderen, dan dat zij aan de hond dacht, maar nadat die geholpen waren, miste zij Albert en ging hem zoeken. Bij informatie in de buurt bleek ook geen van de burenen hem gezien te hebben. Zij gingen nu meezoeken en trokken er per fiets en per motor op uit. Zij reden de gebruikelijke weg naar het ziekenhuis, zochten ook elders in de stad, maar nergens was Albert te vinden. De portier had hem evenmin gezien, hij was ook niet op het bureau geweest, waar hij natuurlijk veel met mij placht te komen. Men maakte dus zich ernstig ongerust. Het was een raadsel.

De ontknoping kwam, toen mijn vrouw haar pantoffels wilde krijgen. Zij greep onder 't le-

dikant en voelde daar... de koude poot van de hond. Albert was dood. Bij onderzoek bleek, dat hij was gestikt in een prop van een zakdoek. En ik heb wel zoveel met dieren omgegaan, en ik weet zoveel van Albert, dat ik hem een menselijke daad durf toeschrijven. De teurstelling is hem te zwaar geweest....

* * *

DE VERSLAGENHEID was algemeen, niet alleen bij ons thuis en in de straat, maar ook in het ziekenhuis, waar men van de hond was gaan houden. Er werd besloten, dat men voor het stoffelijk overschot een kist zou laten maken en dat deze zou worden begraven in de ziekenhuistuin.

De dagbladen wijdden hele artikelen aan Alberts nagedachtenis. Men interviewde mij, waarbij ik nogal kort was. Veel korter dan de reporters later in hun artikelen. U begrijpt hoe het er bij mij voorstond. Wij waren vrienden voor het leven geworden, en nu is een hond wel geen mens en geen bloedverwant en ik ben geen kind, nooit geweest hoor, maar dit is zeker: ik heb er veel van geweten en geruime tijd dat verzeker ik u ook. U weet natuurlijk, dat naderhand door bemiddeling van goede vrienden een laatste rustplaats voor de hond is gevonden in het Oosterpark waar ik meestal met hem oefende. Er is een gedenksteen op zijn graf geplaatst, welke de herinnering aan Nederlands beste politiehond en mijn beste vriend in die dagen, wakker houdt. Voor mij was dat niet nodig geweest, ik zal hem nooit vergeten.

Alberts graf in het Oosterpark — zo als vele Amsterdammers het kennen.